

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: prawo

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Uniwersytet Rzeszowski

Data przeprowadzenia wizytacji: 05-06.12.2023 r.

Warszawa, 2023 r.

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	5
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	6
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	6
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	9
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	15
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	20
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	24
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	28
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	32
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	34
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	37
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	40

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr hab. Marek Mączyński, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Adam Sulikowski – ekspert PKA
2. dr hab. Maciej Borski – ekspert PKA
3. Robert Czekaj – ekspert PKA ds. pracodawców
4. Tomasz Janocha – ekspert PKA student
5. Małgorzata Zdunek – sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku prawo prowadzonym na Uniwersytecie Rzeszowskim (dalej także: UR), została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2023/2024. Wizytacja została przeprowadzona w formie stacjonarnej, zgodnie z uchwałą nr 67/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm. w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej oraz uchwałą nr 600/2023 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 27 lipca 2023 r. w sprawie przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej.

Polska Komisja Akredytacyjna po raz piąty oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku. Poprzednio dokonano oceny w roku akademickim 2017/2018, przyznając ocenę pozytywną uchwałą nr 321/2018 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 21 czerwca 2018 r. w sprawie oceny programowej na kierunku prawo prowadzonym na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu ogólnoakademickim. Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nie sformułowało w uzasadnieniu wymienionej uchwały zaleceń o charakterze poprawczym.

Zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni, a dalszy jej przebieg odbywał się zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania z zespołem przygotowującym raport samooceny, osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości na ocenianym kierunku, funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz publiczny dostęp do informacji o programie studiów, pracownikami odpowiedzialnymi za umiędzynarodowienie procesu kształcenia, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, studentami oraz nauczycielami akademickimi. Ponadto przeprowadzono hospitacje zajęć dydaktycznych, dokonano oceny losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych, a także przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne wnioski, o których Przewodniczący zespołu oceniającego oraz współpracujący z nim eksperci poinformowali Władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	prawo	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	jednolite studia magisterskie	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne, niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	nauki prawne	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	10 semestrów, 306 pkt. ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	180 godz., 8 pkt ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	---	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	910	130
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴	2835 godz.	1887 godz.
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	165 pkt ECTS	122 pkt ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	164 pkt ECTS	164 pkt ECTS
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	96 pkt ECTS	96 pkt ECTS

¹ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁵ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione

⁵ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Jednostką organizacyjną Uniwersytetu Rzeszowskiego odpowiadającą za realizację kształcenia na studiach na kierunku prawo jest Instytut Nauk Prawnych (dalej także: INS), wchodzący w skład Kolegium Nauk Społecznych Uniwersytetu Rzeszowskiego (dalej także: KNS).

Koncepcja kształcenia na kierunku prawo jest powiązana z postanowieniami sformułowanymi w dokumentach o charakterze strategicznym. Jest ściśle powiązana z misją UR, której podstawowym założeniem jest „kształcenie wysokiej klasy specjalistów na potrzeby współczesnej nauki, kultury i gospodarki.” Celem kształcenia na kierunku prawo jest uzyskanie przez studenta gruntownej i wszechstronnej wiedzy, umiejętności i kompetencji do wykonywania przyszłego zawodu, poprzez realizację zajęć dydaktycznych powiązanych z nauką i praktyką zawodową oraz badaniami naukowymi. Realizacja programu studiów pozwala na nabycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do pełnienia ważnych ról w zakresie aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarczym, zarówno w kraju, jak i za granicą. Koncepcja kształcenia jest także zgodna ze Strategią Rozwoju Uniwersytetu Rzeszowskiego na lata 2021-2030 (załącznik do uchwały nr 59/03/2021 Senatu UR z dnia 25 marca 2021 r.) oraz Strategią Rozwoju Kolegium Nauk Społecznych (załącznik do uchwały nr 1/10/2021 Rady Naukowej Kolegium Nauk Społecznych Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 20 października 2021 r. w sprawie zatwierdzenia zgodnej ze Strategią Rozwoju UR, Strategii Rozwoju Kolegium Nauk Społecznych. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku jest także bezpośrednio związana z misją Kolegium Nauk Społecznych UR, która odzwierciedla zasadnicze elementy misji UR, takie jak m.in. tworzenie kapitału intelektualnego dla regionu w oparciu o wysoko wykwalifikowaną kadrę, nowoczesną bazę naukowo-badawczą oraz wysokiej jakości badania naukowe. W raporcie samooceny poszczególne cele strategiczne zostały prawidłowo sformułowane, a także prawidłowo określono w jaki sposób koncepcja kształcenia do nich nawiązuje. Nie ma zastrzeżeń w odniesieniu do zgodności koncepcji i celów kształcenia oraz zakładanych efektów uczenia się na ocenianym kierunku do strategii i misji Uczelni.

Studia na ocenianym kierunku prawo przypisano do dyscypliny nauki prawne. To przypisanie można uznać za prawidłowe, bowiem koncepcja kształcenia na kierunku zakłada organizację typowych studiów prawniczych o profilu ogólnoakademickim zorientowanych na przygotowanie studentów do wykonywania w przyszłości zawodów prawniczych oraz innych profesji związanych z aplikacją osiągnięć nauk prawnych. Efekty uczenia się, które nawiązują do innych dyscyplin nauk społecznych oraz do dyscypliny ekonomia i finanse zostały tak sformułowane, by można je było usytuować także w obrębie szeroko rozumianych nauk prawnych. Ponadto nie stanowią one istotnego odsetka wśród efektów typowo prawniczych.

Koncepcja i cele kształcenia na ocenianym kierunku są wieloaspektowo powiązane z działalnością naukową w zakresie nauk prawnych. Wśród pracowników zatrudnionych w Instytucie Nauk Prawnych, wchodzącym w skład Kolegium Nauk Społecznych Uniwersytetu Rzeszowskiego jest wielu wybitnych przedstawicieli prawoznawstwa, których dorobek naukowy jest znaczny i kompatybilny z koncepcją oraz celami kształcenia na kierunku. Osiągnięcia naukowe osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku dotyczą zasadniczo wszystkich pól problemowych badanych przez nauki prawne i pokrywają

się z celami kształcenia. Wielu pracowników naukowych UR prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku jest kierownikami i wykonawcami projektów badawczych finansowanych przez instytucje zewnętrzne. Wyniki działalności naukowej nauczycieli prowadzących zajęcia na kierunku prawo są uwzględniane przy opracowaniu programu studiów, tak w odniesieniu do katalogu oferowanych zajęć jak i przypisanych do nich efektów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Stanowią również podstawę do aktualizacji treści merytorycznych prowadzonych zajęć ujętych w sylabusach.

Zarówno ogólne założenia koncepcji kształcenia jak i cele oraz efekty uczenia się są niewątpliwie zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego. Świadczy o tym przewaga w programie studiów zajęć dogmatycznych zorientowanych na kształcenie studentów w poszczególnych gałęziach prawa w łączności z potrzebami praktyki. Również możliwości wyboru ścieżki uczenia się świadczą o tym, że Uczelnia proponuje studentom elastyczny program studiów nakierowany na zapewnienie absolwentom dobrego startu na rynku pracy i uczynienie z nich pożądanych kandydatów o wiedzy, umiejętnościach i kompetencjach poszukiwanych w społeczno-gospodarczym otoczeniu Uczelni.

Koncepcja kształcenia, jego cele oraz zakładane efekty uczenia się zostały opracowane w ramach szerokiej współpracy zarówno z interesariuszami wewnętrznymi, jak i zewnętrznymi. W opracowywaniu i ciągłych modyfikacjach koncepcji kształcenia biorą udział zarówno pracownicy Uczelni, jak i studenci. W skład Rady Interesariuszy dla kierunku prawo wchodzi osoba reprezentująca organy władzy publicznej i samorządy zawodów prawniczych. Podczas spotkań z Radą następuje wymiana doświadczeń, wiedzy, poglądów i oczekiwań pomiędzy przedstawicielami Instytutu Nauk Prawnych a interesariuszami. Ich głos doradczy jest brany pod uwagę w procesie oceny i doskonalenia programu studiów, efektów uczenia się oraz przy określaniu perspektyw rozwoju kierunku. Z udziałem interesariuszy zewnętrznych prowadzona jest analiza ścieżki kształcenia w celu dostosowywania jej do zmian na lokalnym rynku pracy i zapotrzebowania społecznego, modernizacji i weryfikacji programów studiów m.in. pod kątem oczekiwań i potrzeb praktyki i pracodawców. Wpływa to na konkretne i udokumentowane zmiany w koncepcji oraz procesie kształcenia (np. wprowadzenie nowych zajęć *klinika prawa*). Zarówno interesariusze wewnętrzni tzn. władze Uczelni, Kolegium, Instytutu, pracownicy badawczo-dydaktyczni Instytutu Nauk Prawnych oraz studenci, jak i interesariusze zewnętrzni wyrażają swoje opinie o procesie kształcenia. Na wniosek interesariuszy zewnętrznych wprowadzono znaczące zmiany w programie studiów.

Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku uwzględnia subsydiarne (pomocnicze) wykorzystanie metod i technik kształcenia na odległość. W szerszym zakresie metody kształcenia na odległość były wykorzystywane wyjątkowo w związku z sytuacją pandemiczną. Program studiów stacjonarnych nie przewiduje zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Natomiast wykłady na studiach niestacjonarnych począwszy od roku akad. 2023/2024 są prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (możliwość ta została wprowadzona na wniosek studentów). E-learning nie obejmuje natomiast zajęć prowadzonych w formie ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoriów i seminariów.

Efekty uczenia się określone przez Uczelnię dla ocenianego kierunku są zgodne z celami kształcenia i dobrze dostosowane do ogólnoakademickiego profilu studiów. Są to typowe studia prawnicze, w niezbędnym stopniu oryginalne, lecz zarazem typowe dla kształcenia na kierunku prawo. Koncepcja kształcenia zakłada zdobycie przez absolwenta szerokiej wiedzy oraz umiejętności zawodowych

i kwalifikacji do podjęcia pracy w klasycznych zawodach prawniczych, a także w instytucjach publicznych, państwowych lub samorządowych. W zbiorze efektów uwzględniono także te, które zakładają poszerzanie zdobytej wiedzy, kompetencji i umiejętności w procesie dalszej edukacji.

Merytoryczny zakres efektów uczenia się, a także określony w nich stopień zaawansowania wiedzy i umiejętności, odpowiednio powiązano z aktualnym stanem wiedzy z zakresu prawa. Efekty uczenia się w pełni odpowiadają 7 poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji i umożliwiają zdobycie przez studentów pogłębionej wiedzy i umiejętności w dyscyplinie nauki prawne. W zbiorze efektów uczenia się uwzględniono także potrzebę znajomości jednego języka obcego na poziomie biegłości B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, a także kompetencje społeczne niezbędne w działalności zawodowej właściwej dla kierunku prawo.

Zakładane efekty uczenia się są w wystarczającym stopniu specyficzne dla kierunku prawo oraz zgodne z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscypliny nauki prawne, do której kierunek jest przyporządkowany. Jak wskazano wyżej, koncepcja kształcenia, cele oraz zakładane efekty uczenia się są tworzone z wykorzystaniem dorobku oraz potencjału naukowego nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku a poziom badań prowadzonych przez dydaktyków jest odpowiedni. Zapewnia to niezbędną korelację pomiędzy celami kształcenia, efektami uczenia się a stanem wiedzy z zakresu szeroko pojętego prawoznawstwa.

Zarówno cele kształcenia oraz efekty związane z zajęciami teoretycznymi czy dogmatycznymi, jak i przede wszystkim cele i efekty przewidziane dla seminariów uwzględniają w szerokim zakresie kompetencje badawcze. Również lektoraty językowe zapewniają osiągnięcie biegłości w posługiwaniu się językiem obcym, która umożliwia prowadzenie badań naukowych, korzystanie z literatury przedmiotu i formułowanie prostych wypowiedzi ustnych oraz pisemnych związanych z działalnością naukową w dyscyplinie nauki prawne.

Pomimo dość ogólnego sposobu sformułowania efektów (zwłaszcza kierunkowych) są one możliwe do osiągnięcia i sformułowane w sposób zrozumiały, pozwalający na stworzenie systemu ich zobiektywizowanej i konkretnej weryfikacji.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia realizowane w ramach programu studiów na kierunku prawo są zgodne ze strategią Uczelni z jej misją oraz z polityką jakości. Mieszczą się w dyscyplinie nauki prawne oraz dzięki dobrej współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi są ukierunkowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, a tym samym na potrzeby rynku pracy. Uwzględniają także aktualny stan wiedzy w dyscyplinie nauki prawne i są dobrze skorelowane z zainteresowaniami oraz dorobkiem naukowym nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku. Zakładane efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia, z poziomem 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz ogólnoakademickim profilem studiów, a także z aktualnym stanem wiedzy z zakresu dyscypliny nauki prawne. Efekty uczenia się uwzględniają uzyskanie przez studentów odpowiednich kompetencji

badawczych, jak również znajomości języka obcego na poziomie B2+, w tym opanowanie języka. Efekty uczenia się przypisane do zajęć są możliwe do osiągnięcia, czytelnie zdefiniowane i pozwalają na weryfikację stopnia ich osiągania.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe przedstawione w sylabusach odnoszą się do dyscypliny naukowej, do której przyporządkowano oceniany kierunek tj. nauki prawne. Zgodnie z §3 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów, w programie studiów wymagane jest określenie zajęć lub grup zajęć, niezależnie od formy ich prowadzenia, wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się i treści programowych zapewniających uzyskanie tych efektów. Uczelnia należycie wypełniła ten obowiązek. Przyjęto rozwiązanie, że w konstrukcji programu poszczególne efekty uczenia się realizowane są nie tylko w ramach jednych zajęć (poszczególne efekty przypisane są z reguły kilku zajęciom). Natomiast każdemu efektowi odnoszącemu się do specjalistycznej wiedzy odpowiadają przynajmniej jedno zajęcia, w ramach których całościowo i szczegółowo omawiany jest dorobek nauki i praktyki w tym zakresie. Niewątpliwie treści zajęć są zgodne z aktualnym stanem badań w naukach prawnych, uwzględniają metodykę badań prawoznawczych, są także kompatybilne z zainteresowaniami oraz dorobkiem naukowym nauczycieli akademickich uzyskiwanym w ramach działalności naukowej na UR.

Treści programowe są zgodne z zakładanymi efektami uczenia się. Treści programowe, a w szczególności te powiązane z zajęciami praktycznymi, uwzględniają współczesne rozwiązania stosowane w środowisku pracy prawnika i w naukach prawnych. Ponadto treści programowe są specyficzne dla zajęć tworzących program studiów, kompleksowe i zapewniają uzyskanie wszystkich efektów uczenia się. Efekty uczenia się w zakresie wiedzy realizowane są przede wszystkim metodą wykładu. Efekty uczenia się w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych rozwijane są głównie na ćwiczeniach, seminariach i w trakcie praktyk zawodowych. Treści programowe zapewniają także nabywanie i doskonalenie znajomości języków obcych w tym terminologii stosowanej w pracy zawodowej prawnika i w naukach prawnych.

Program pięcioletnich jednolitych studiów stacjonarnych obejmuje realizację 2835 godzin, natomiast program studiów niestacjonarnych 1887 godzin oraz uwzględnia odpowiednio po 180 rodzin praktyk. Wymagana liczba punktów ECTS niezbędna do ukończenia jednolitych studiów magisterskich wynosi 306. Liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych, nie mniejsza niż 5 pkt ECTS – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne wynosi 6 pkt ECTS. Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać

w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich wynosi na studiach stacjonarnych – 165 pkt ECTS, na studiach niestacjonarnych – 122 pkt ECTS. W ramach zajęć do wyboru student musi uzyskać 96 pkt ECTS. Student musi także uzyskać 164 pkt ECTS w ramach zajęć związanych z prowadzoną działalnością naukową. Czas trwania studiów i nakład pracy konieczny do ich ukończenia, mierzony łączną liczbą punktów ECTS, są poprawnie oszacowane, zgodne ze standardami i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Pracochłonność osiągania poszczególnych efektów została ustalona prawidłowo.

Podana w programie studiów liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich oraz studentów umożliwia studentom osiągnięcie efektów uczenia się określonych dla ocenianego kierunku.

Sposób wyodrębnienia grup zajęć w ramach harmonogramu realizacji programu studiów oraz sekwencja zajęć nie budzą zastrzeżeń. Poszczególne grupy zajęć są zwarte tematycznie i jednocześnie obejmują specyficzne obszary wiedzy z zakresu nauk prawnych. Początkowo dominują zajęcia o charakterze teoretycznym i ogólnym, potem stopniowo wprowadzane są coraz bardziej specjalistyczne kursy. Zajęcia z procedur są prowadzone po opanowaniu przez studentów podstaw teoretycznych oraz prawa materialnego. Sekwencję zajęć należy zatem uznać za prawidłową.

Uczelnia zapewnia szeroki wachlarz zajęć do wyboru, począwszy od zajęć fakultatywnych, kończąc na seminariach, których problematyka jest różna w zależności od zainteresowań opiekunów prac dyplomowych. Ogólny udział punktów ECTS przypisanych do zajęć do wyboru w stosunku do całości możliwych do uzyskania punktów nieznacznie przekracza 30 procent i niewątpliwie umożliwia studentom elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia.

W zasadzie wszystkie zajęcia dostępne w programie studiów na ocenianym kierunku są prowadzone przez nauczycieli akademickich posiadających dorobek naukowy pozostający w bezpośrednim związku z tematyką i problematyką prowadzonych zajęć.

Uczelnia oferuje studentom wybór lektoratów językowych, których program obejmuje zagadnienia szeroko pojętej leksyki prawniczej oraz słownictwa związanego z prowadzeniem badań z zakresu nauk prawnych.

Jak wskazano wyżej zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość obejmują jedynie wykłady na studiach niestacjonarnych. Pozostałe zajęcia odbywają się w siedzibie Uczelni. Zatem wymogi w odniesieniu do e-learningu zostały spełnione.

W programie studiów stosowane są różne metody kształcenia. Jak wynika z przedstawionej Zespołowi dokumentacji, stosowane metody zostały zróżnicowane w odniesieniu do efektów dotyczących wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. W szczególności stosuje się metody podające (np. wykład problemowy, prezentacja multimedialna) oraz metody aktywizujące (np. kazusy, praca indywidualna i grupowa, projekty, dyskusja moderowana). Zajęcia fakultatywne, w tym obejmujące panel aplikacyjny i panel pism procesowych realizowane są w grupach konwersatoryjnych, co umożliwia w większym zakresie indywidualną pracę ze studentem.

Dodatkowo studenci przygotowani są do prowadzenia badań naukowych w ramach zajęć umożliwiających formułowanie problemów badawczych, dobór metod i narzędzi do realizacji badania, analizę i prezentację wyników badań oraz zaprojektowanie nowych rozwiązań lub modyfikację istniejących. Ogólnie stosowane metody są w wystarczającym stopniu różnorodne, specyficzne dla kształcenia na kierunku prawo i zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się przewidzianych w programie studiów. Udział w procesie kształcenia zarówno uznanych

naukowców, jak i praktyków sprawia, że stosowane metody zmieniają się i uwzględniają najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej. Kładziony jest duży nacisk na możliwie szerokie włączanie studentów w prowadzone zajęcia, tak by byli oni aktywnymi współuczestnikami i współtwórcami zajęć. Stosowane metody umożliwiają także opanowanie języka obcego także w jego praktycznym i profesjonalnym wymiarze co najmniej na poziomie B2+. Nauczyciele prowadzący lektoraty stosują metody aktywizujące z wykorzystaniem środków audiowizualnych. Tego rodzaju działania nie tylko pozwalają wzmacniać aktywność studentów, lecz także ułatwiają przyswajanie treści programowych.

Wysokie kompetencje kadry dydaktycznej prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku wspierane licznymi szkoleniami (o których szerzej przy ocenie kryterium 4) gwarantują, że w procesie kształcenia są uwzględniane najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej, a w nauczaniu i uczeniu się są stosowane właściwie dobrane środki i narzędzia dydaktyczne wspomagające osiąganie przez studentów efektów uczenia się. Sale wykładowe i ćwiczeniowe są wyposażone w odpowiednie narzędzia, które umożliwiają stosowanie najnowszych osiągnięć dydaktycznych. Hospitacje zajęć dowodzą, że narzędzia te są adekwatnie wykorzystywane.

Metody i techniki kształcenia na odległość są wykorzystywane jedynie subsydiarnie (z wyjątkiem wykładów na studiach niestacjonarnych), ale sposób ich wykorzystania jest właściwy i nie budzi zastrzeżeń. W okresie pandemii COVID-19, tj. od semestru letniego roku akademickiego 2019/2020, zajęcia były prowadzone w formie zdalnej. Wykorzystywano zróżnicowane narzędzia do pracy zdalnej, m.in.: platformę Google Classroom, Skype, Zoom, MSTEams, a także pocztę elektroniczną e-mail. Od roku akademickiego 2020/2021 wszyscy pracownicy realizujący zajęcia dydaktyczne w Uniwersytecie Rzeszowskim w formie zdalnej zostali zobowiązani do przeprowadzania zajęć za pośrednictwem platformy MSTEams. Jest to rozwiązanie sprawdzone i dobrze spełnia swoje zadanie. Zespół Oceniający nie ma zastrzeżeń w odniesieniu do realizacji kształcenia na odległość na ocenianym kierunku.

Hospitacje zajęć dowodzą, że stosowane w praktyce metody dydaktyczne stymulują studentów do samodzielności. Na ćwiczeniach studenci często prezentują referaty przy aktywnym udziale współuczestników zajęć oraz nauczyciela akademickiego. Rozwiązywane są także kazusy, pisane są pisma procesowe (zwłaszcza w ramach tzw. *panelu pism procesowych*) prowadzone dyskusje itp. Studenci prowadzą także własne prace badawcze skutkujące publikacjami w periodykach naukowych.

Stosowane metody umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscypliny nauki prawne, do której kierunek jest przyporządkowany. Do pracy badawczej studenci przygotowują się nie tylko na seminariach, lecz także na zajęciach dogmatycznych. Z uwagi na to, że Uczelnia zapewnia studentom dostęp do nowoczesnych baz danych (Lex, Legalis) zawierających akty normatywne i orzecznictwo oraz dostęp do baz danych publikacji naukowych, studenci są przygotowywani w procesie studiów do wykorzystania w pracy naukowej nowoczesnych narzędzi teleinformatycznych.

Stosowane metody zapewniają opanowanie języka obcego (zdecydowana większość studentów na ocenianym kierunku wybiera lektorat z języka angielskiego) na poziomie B2+. W kształceniu językowym także wykorzystywane są nowoczesne rozwiązania techniczne i metody audiowizualne.

Analiza dokumentacji oraz hospitacje zajęć dowodzą, że stosowane w praktyce dydaktyczne metody umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się, także z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również realizowanie indywidualnych ścieżek kształcenia. Stosowane są rozmaite rozwiązania w tym zakresie takie jak: konsultacje realizowane w ramach

dyżurów pracowników oraz za pomocą poczty elektronicznej w dowolnym czasie, indywidualizacja kształcenia realizowana w toku seminariów dyplomowych, zajęcia według indywidualnej organizacji studiów (IOS), wspieranie zainteresowań studentów poprzez realizowanie części zajęć w ramach przedmiotów fakultatywnych, w tym panelu lotniczego, panelu aplikacyjnego i panelu pism procesowych. Studentów wykazujących się szczególnym zaangażowaniem w procesie kształcenia zachęca się do czynnego uczestnictwa w kołach naukowych działających w Instytucie Nauk Prawnych, w konferencjach naukowych i publikacjach naukowych. Warunki studiowania studentów z niepełnosprawnościami określają przepisy Regulaminu Studiów (rozdz. 12). Proces uczenia się jest dostosowywany do indywidualnych potrzeb studentów z niepełnosprawnością, po uzgodnieniu z osobami prowadzącymi zajęcia. Dodatkowo można korzystać z odpowiedniego sprzętu dla osób niedowidzących czy niedosłyszących, który wypożycza się w Biurze dla Osób Niepełnosprawnych Uniwersytetu Rzeszowskiego. Na Uczelni realizowany jest projekt „Przyjazny nURt”, ukierunkowany na rozwój dostępności Uniwersytetu Rzeszowskiego dla osób niepełnosprawnych. Zespół oceniający pozytywnie ocenia rozwiązania wprowadzone w tym zakresie.

Integralną częścią procesu kształcenia na kierunku prawo są praktyki zawodowe. Wymiar praktyk wynosi łącznie 180 godzin dydaktycznych. Realizowane są na III i IV roku studiów po 90 godzin (w sumie 180 godzin).

Praktyki realizowane są na podstawie wewnętrznych (uczelnianych) aktów prawnych, wydawanych na podstawie upoważnień przewidzianych w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, do których należą: Regulamin Studiów na Uniwersytecie Rzeszowskim (§ 24 praktyki) - załącznik do Uchwały nr 242/04/2023 Senatu UR z dnia 27 kwietnia 2023 r. w sprawie uchwalenia zmian i tekstu jednolitego Regulaminu Studiów na Uniwersytecie Rzeszowskim, Regulamin organizacji i odbywania programowych praktyk zawodowych na kierunku prawo realizowanych w Kolegium Nauk Społecznych Uniwersytetu Rzeszowskiego - załącznik do Uchwały RD nr 109/09/20221), Zarządzenie nr 4/2022 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 24 stycznia 2022 r. w sprawie organizacji programowych praktyk zawodowych, Uchwała nr 66/05/2022 Komisji ds. Kształcenia z dnia 19 maja 2022 r. w sprawie ustalenia zasad przeprowadzania hospitacji programowych praktyk zawodowych na Uniwersytecie Rzeszowskim rekomendowanych przez Komisję ds. Kształcenia, Uchwała nr 59/03/2022 Komisji ds. Kształcenia z dnia 24 marca 2022 r. w sprawie ustalenia Rekomendacji na rzecz poprawy jakości kształcenia wynikających z badania jakości na Uniwersytecie Rzeszowskim za rok akademicki 2020/2021 oraz zaleceń Polskiej Komisji Akredytacyjnej sformułowanych w raportach z wizytacji programowych, załącznik do Uchwały nr 59/03/2022 Komisji ds. Kształcenia z dnia 24 marca 2022 r., Uchwała nr 111/05/2023 Komisji ds. Kształcenia z dnia 18 maja 2023 r. w sprawie ustalenia rekomendacji na rzecz poprawy jakości kształcenia wynikających z badania jakości na podstawie formularza oceny kierunku i formularza oceny kolegium/studium za rok akademicki 2021/2022, załącznik do Uchwały nr 111/05/2023 Komisji ds. Kształcenia z dnia 18 maja 2023 r.

Nadzór nad praktykami zawodowymi sprawuje koordynator praktyk. Warunkiem zaliczenia praktyki zawodowej przez studentów jest jej odbycie w ustalonym terminie i obowiązującym wymiarze oraz osiągnięcie efektów uczenia się. Koordynator praktyk weryfikuje osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, przewidzianych dla modułu „Praktyki”. Ponadto sprawdza przedłożoną przez studenta dokumentację dot. przebiegu praktyki tj. dziennik praktyk, opinię opiekuna praktyk zawodowych z ramienia zakładu pracy oraz pomocniczo przeprowadza rozmowy ze studentami. Koordynator praktyk na kierunku prawo jest odpowiedzialny za zapewnienie studentom właściwej jakości praktyk tj. odbywanie praktyk w podmiotach umożliwiających realizację oczekiwanych programem studiów

efektów uczenia się i zdobycie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych właściwych dla danego kierunku. Istnieje także możliwość zaliczenia, na poczet praktyki zawodowej, czynności wykonywanych w ramach pracy zawodowej, stażu lub wolontariatu w kraju lub zagranicą. Szczegóły zaliczenia zostały uregulowane w Regulaminie organizacji i odbywania programowych praktyk zawodowych na kierunku prawo realizowanych w Kolegium Nauk Społecznych Uniwersytetu Rzeszowskiego (vide: „Zgodnie z §11 Regulaminem Studiów Uniwersytetu Rzeszowskiego praca zawodowa, staż lub wolontariat odbywany w kraju lub za granicą mogą zostać uznane na poczet praktyki zawodowej, o ile umożliwiły one uzyskanie efektów uczenia się określonych w programie studiów dla praktyk zawodowych z zastrzeżeniem, że praca zawodowa, staż lub wolontariat będący podstawą do uznania na poczet praktyki zawodowej: nie mogą być krótsze niż wymiar praktyki; powinny być realizowane w trakcie trwania studiów lub przed ich rozpoczęciem lub gdy od ich zakończenia nie minęło więcej niż 5 lat”).

Studenci ubiegający się o zaliczenie praktyk zobowiązani są do przedłożenia dokumentów potwierdzających wykonywanie pracy zarobkowej, stażu lub wolontariatu wraz z opisem wykonywanych czynności potwierdzonych przez przełożonego. Decyzje w sprawie uznania praktyki zawodowej podejmuje Dziekan Kolegium Nauk Społecznych na pisemny wniosek studenta, zaopiniowany pozytywnie przez Koordynatora praktyk programowych dla kierunku prawo. Koordynator praktyk na kierunku prawo oraz opiekunowie praktyk z ramienia pracodawców posiadają odpowiednie kompetencje i doświadczenie, które pozwalają na prawidłową organizację praktyk oraz weryfikację stopnia uzyskania przez studentów efektów uczenia się.

Organizacja praktyk na ocenianym kierunku przebiega w sposób prawidłowy. Dobór podmiotów do odbywania praktyk jest prawidłowy i zapewnia uzyskanie przez studentów efektów uczenia się. Studenci realizują praktyki w różnorodnych instytucjach, m. in. w sądach, prokuraturach, organach administracji państwowej i samorządowej, przedsiębiorstwach, kancelariach adwokackich, radców prawnych, komorniczych, notarialnych, w podmiotach zajmujących się działalnością rachunkowo-księgową, doradztwem podatkowym, innych podmiotach np. biurach poselskich, poradniach prawnych. Zakres działalności tych instytucji został zweryfikowany pod kątem możliwości uzyskania przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Studenci mają możliwość zorganizowania praktyk w miejscu przez siebie wybranym, pod warunkiem uzyskania uprzedniej zgody pracodawcy i opiekuna praktyk studenckich. Studenci mają zapewnioną wystarczającą liczbę miejsc odbywania praktyk.

Uczelnia stosuje ustandaryzowane wzory dokumentów dotyczących realizacji praktyk w postaci: porozumienia dot. organizacji praktyk zawodowych studentów - zawiera obowiązki pracodawcy dot. realizacji praktyk przez studentów, dziennik praktyk – zawiera opis przebiegu praktyk, karty tygodniowe – zawierają liczbę godzin pracy oraz uwagi, opinie opiekuna praktyk z ramienia pracodawcy, program praktyk w oparciu o który realizowane są praktyki wraz z efektami uczenia się, które student powinien uzyskać.

Wymienione dokumenty zawierają w swej treści odniesienia do efektów uczenia się sformułowanych dla praktyk, które student powinien uzyskać. Instytucja przyjmująca studenta na praktykę potwierdza więc, że w istocie student te efekty uzyskał. Ponadto instytucja, która wyraża chęć przyjęcia studenta na praktyki ma możliwości zweryfikowania możliwości zapewnienia studentowi uzyskania zakładanych efektów uczenia się. Dokumentacja oceny praktyki zawodowej umożliwia przeprowadzenie oceny pracy praktykanta. Studenci mają możliwość wskazania swoich uwag dot. przebiegu praktyki w ankietach i bezpośrednio podczas rozmowy z koordynatorem praktyk. Wnioski płynące z raportów z przebiegu praktyk zawodowych i z ewentualnych uwag zakładowego opiekuna praktyk, a także uwagi

praktykantów w formie ustnej, jak i te zawarte w ankietach, wykorzystywane są do doskonalenia programu studiów i trybu organizacji praktyk. Po przeanalizowaniu kilku losowo wybranych kompletów dokumentacji z odbytych praktyk dot. zaliczenia w formule standardowej stwierdzić należy, iż dokumentacja z przebiegu praktyk prowadzona jest starannie i nie budzi żadnych wątpliwości.

Sposób weryfikacji i oceny osiągnięcia efektów uczenia się zakładanych dla praktyk określony został w programie studiów oraz w treści dokumentów (programach praktyk – przygotowanych dla pracodawców). Zgodnie z założeniami, zaliczenie praktyk dokonywane jest przez koordynatora praktyk. Prowadzone są hospitacje praktyk i dokonywane wyrównowe kontrole realizowania praktyk przez studentów, co pozytywnie wpływa na motywację studentów do rzeczywistego wywiązywania się z obowiązków związanych z praktykami. Sylabus praktyki został ustalony przy współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Sylabus praktyki, osoby sprawujące nadzór nad praktykami z ramienia Uczelni, realizacja praktyk, efekty uczenia się osiągane na praktykach podlegają systematycznej ocenie w ramach procesu doskonalenia programu studiów z udziałem przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego oraz studentów. Weryfikacji podlega lista podmiotów współpracujących w zakresie praktyk zawodowych.

Zajęcia są rozplanowane prawidłowo i uwzględniają efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach oraz samodzielne uczenie się studenta. Egzaminy i zaliczenia zajęć odbywają się w ramach sesji egzaminacyjnych. Długość sesji, przerwy pomiędzy kolejnymi egzaminami zostały zaplanowane prawidłowo. Umożliwia to studentom odpowiednie przygotowanie się do zaliczeń a nauczycielom akademickim zapewnia właściwy czas na weryfikację efektów uczenia się i poinformowanie studentów o uzyskanych przez nich efektach. Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia zatem weryfikację wszystkich efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz z aktualnym stanem wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie nauki prawne, do której kierunku jest przyporządkowany, jak również z zakresem działalności naukowej Uczelni w tej dyscyplinie. Treści programowe są kompleksowe, specyficzne dla studiów na kierunku prawo i zapewniają osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się. Czas trwania studiów, nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów są poprawnie oszacowane i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się wyrażony punktami ECTS w stosunku do szacowanego czasu pracy studenta jest poprawnie określony. Liczba punktów ECTS wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określona w programie studiów zapewnia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, przy czym w przypadku studiów stacjonarnych, liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia jest zgodna z wymaganiami. Dobór form zajęć i proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach są prawidłowe. Również sekwencja zajęć

zapewnia osiągnięcie efektów uczenia się. Harmonogram realizacji programu studiów umożliwia wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie, według zasad, które pozwalają studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia.

Efekty uczenia się zakładane dla praktyki zawodowej są dostosowane do celów kształcenia, a ich weryfikacja jest możliwa. Treści programowe określone dla praktyki, ich wymiar, a także umiejscowienie praktyk w planie studiów, jak również dobór miejsc odbywania praktyk, zapewniają możliwość osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Na ocenianym kierunku w sposób prawidłowy zalicza się praktyki na podstawie doświadczenia zdobytego poza systemem studiów. Sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań umożliwia skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów, ponieważ przyjęte wzory dokumentów zawierają odniesienia do tych efektów. Powoduje to, że ocena osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana przez opiekuna praktyk ma charakter kompleksowy i odnosi się do każdego z zakładanych efektów uczenia się. Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje opiekuna praktyk umożliwiają prawidłową realizację praktyk. Specyfika miejsc odbywania praktyk jest zgodna z potrzebami procesu nauczania i uczenia się i umożliwia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk. Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady. Uczelnia podejmuje działania mające na celu weryfikację czy studenci odpowiednio realizują praktykę. Ponadto prowadzona jest hospitacja praktyk. Sylabus praktyk, osoby sprawujące nadzór nad praktykami z ramienia Uczelni, realizacja praktyk, efekty uczenia się osiągane na praktykach podlegają systematycznej ocenie w ramach procesu doskonalenia programu studiów z udziałem przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego oraz studentów.

Harmonogram realizacji programu studiów obejmuje zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinie, do której został przyporządkowany kierunek, w wymaganym wymiarze punktów ECTS. Obejmuje również zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie znajomości języka obcego, w wymiarze wymaganym przepisami. Metody kształcenia są różnorodne, specyficzne i zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się. Metody kształcenia stymulują studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się. Umożliwiają również przygotowanie do prowadzenia działalności praktycznej w zawodzie oraz do pracy naukowej.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Uczelnia opracowała kompleksowe procedury rekrutacji na studia na ocenianym kierunku. Szczegółowe zasady przyjęć na studia opracowywane są rok przed rozpoczęciem rekrutacji

i zatwierdzane przez Senat UR w formie uchwały. Warunki rekrutacji są przejrzyste i selektywne oraz umożliwiają dobór właściwych kandydatów, którzy posiadają wstępną wiedzę i umiejętności, aby osiągać efekty uczenia się.

Warunki i tryb rekrutacji na rok akademicki 2023/2024 określa uchwała Senatu UR: Uchwała nr 176/06/2022 Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 30 czerwca 2022 r. w sprawie warunków, trybu oraz terminów rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji dla poszczególnych kierunków studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich w roku akademickim 2023/2024 wraz załącznikami. Podstawą przyjęcia na kierunek prawo jednolite studia magisterskie są wyniki egzaminu maturalnego („nowa matura”)/egzaminu dojrzałości. Gdy liczba kandydatów z tą samą liczbą punktów przewyższa limit wolnych miejsc na kierunek jako kryterium dodatkowe uwzględniany jest język obcy nowożytny na poziomie podstawowym lub rozszerzonym z części pisemnej egzaminu maturalnego. Uczelnia stosuje internetowy system rejestracji i wprowadzania oraz opracowywania danych oparty o porównywalne przeliczniki punktowe na podstawie przedstawionych przez kandydatów wyników egzaminu dojrzałości lub egzaminu maturalnego. Kandydaci na studia na ocenianym kierunku przyjmowani są w ramach limitu miejsc w postępowaniu kwalifikacyjnym po ustaleniu listy rankingowej, która jest sporządzana na podstawie dostarczonych przez kandydatów świadectw dojrzałości. Każdemu kandydatowi, który spełnia kryteria formalne przyznane są punkty za uzyskane wyniki na świadectwie maturalnym z poszczególnych zajęć, przy czym waga tych rezultatów jest inna. Proces punktacji określa specjalny algorytm określony w uchwale senatu. Ustalane są także warunki przyjęć kandydatów obcokrajowców oraz kandydatów, którzy świadectwo maturalne uzyskali za granicą. Przedstawione zasady rekrutacji są przejrzyste i w wystarczającym stopniu selektywne. Umożliwiają one dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Są przy tym bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku. Uczelnia informuje na stronie internetowej (oraz w specjalnym informatorze) o zasadach rekrutacji oraz o internetowej rejestracji kandydatów. Rekomenduje się zamieszczenie na stronach Uczelni pełnej informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparciu Uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu.

Student może przenieść się na Uniwersytet Rzeszowski z innej uczelni, w tym uczelni zagranicznej na ten sam lub inny kierunek studiów od nowego roku akademickiego. Warunki, tryb oraz zasady przeniesienia określa Uchwała nr 70/05/2021 Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie przeniesienia studenta na Uniwersytet Rzeszowski z innej uczelni lub uczelni zagranicznej. Student ubiegający się o przeniesienie składa wniosek (wzór wniosku - załącznik nr 2 z uchwały nr 70/05/2021 Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego (Zał. 9) wraz z kompletem dokumentów do Centralnej Komisji Rekrutacyjnej (CKR) w terminach określonych przez Rektora. Przyjęte procedury zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów reguluje Uchwała Senatu UR z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie określenia sposobu potwierdzania efektów uczenia się w Uniwersytecie Rzeszowskim. Przyjęte rozwiązania są właściwe i zgodne z prawem oraz standardami PKA. Ocena praktyki ich stosowania nie jest możliwa, gdyż nie były dotychczas stosowane.

Zasady, warunki i tryb procesu dyplomowania w Kolegium Nauk Społecznych, a zatem także na kierunku prawo, określa Regulamin Dyplomowania, Wytyczne Pisanie Pracy Dyplomowej, Szczegółowe

Zasady Przeprowadzania Egzaminu Dyplomowego przyjęte Uchwałą 41/03/2022 Rady Dydaktycznej Kolegium Nauk Społecznych z dnia 3 marca 2022 r. oraz Regulamin Studiów. Warunkiem ukończenia studiów i uzyskania dyplomu ukończenia studiów jest: uzyskanie efektów uczenia się określonych w programie studiów, pozytywna ocena pracy dyplomowej wystawiona przez promotora i recenzenta, złożenie egzaminu dyplomowego. Praca dyplomowa jest przygotowywana pod kierunkiem nauczyciela akademickiego, który posiada co najmniej stopień naukowy doktora i został zatwierdzony przez Radę Dydaktyczną. Listę kandydatów na promotorów na dany rok opiniuje Rada Instytutu, a zatwierdza Rada Dydaktyczna. Student wybiera promotora pracy dyplomowej z listy promotorów zatwierdzonych dla danego kierunku studiów na dany rok akademicki w terminach ustalonych przez Dziekana. Praca podlega weryfikacji pod kątem naruszenia przepisów o prawie autorskim i prawach pokrewnych za pomocą narzędzia informatycznego w postaci Jednolitego Systemu Antyplagiatowego na zasadach określonych w Zarządzeniu nr 228/2021 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 1 grudnia 2021 r. w sprawie ustalenia procedury antyplagiatowej w Uniwersytecie Rzeszowskim. Praca dyplomowa podlega recenzji przez promotora i recenzenta i jest sporządzana zgodnie z wzorem formularza. Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją powołaną przez Dziekana na wniosek promotora. W skład komisji wchodzi: Przewodniczący Komisji Egzaminu Dyplomowego: Dziekan Kolegium lub wyznaczony przez niego nauczyciel akademicki posiadający co najmniej stopień doktora; Promotor lub, w uzasadnionym przypadku inny nauczyciel specjalista z dyscypliny lub zajęć obejmujących tematykę pracy dyplomowej posiadający, co najmniej stopień naukowy doktora; Recenzent lub, w uzasadnionym przypadku inny nauczyciel, w miarę możliwości specjalista z dyscypliny lub zajęć obejmujących tematykę pracy dyplomowej, posiadający co najmniej stopień naukowy doktora. Zasady i procedury dyplomowania są trafne, specyficzne dla kierunku prawo oraz zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów.

Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się określa Regulamin Studiów UR. Za sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studenta odpowiada prowadzący zajęcia. Obowiązkiem prowadzącego zajęcia jest przedstawienie na pierwszych zajęciach sylabusu ze szczególnym uwzględnieniem celów zajęć, efektów uczenia się, treści programowych, metod weryfikacji ich osiągnięcia, zasad oceniania i obowiązującej literatury. Zasady zaliczania przez studentów kierunku poszczególnych zajęć są szczegółowo opisane w sylabusach zajęć dostępnych na stronie UR. Weryfikacja i ocena efektów uczenia się osiągniętych przez studenta odbywa się w trakcie całego cyklu kształcenia. Prowadzący określa szczegółowe efekty uczenia się, rodzaj oraz formę ich weryfikacji, a następnie umieszcza je w karcie zajęć. Osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się określonych dla poszczególnych zajęć oznacza realizację założonej koncepcji kształcenia na prowadzonym kierunku i uzyskanie efektów kierunkowych (osiągnięcie sylwetki absolwenta). Uczelnia opracowała ogólne zasady weryfikacji efektów uczenia się dla różnych rodzajów efektów oraz zajęć. Procedury określają zarówno formę egzaminów ustnych i pisemnych, jak i sposoby uzasadniania przez poszczególnych prowadzących zajęcia swoich ocen. Każda osoba prowadząca zajęcia dydaktyczne obowiązana jest do dokumentowania osiąganych przez studentów efektów uczenia się zgodnie z procedurą. W przypadku gdy zajęcia realizowane są w formie wykładów i ćwiczeń a końcową formą zaliczenia jest egzamin, warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest zaliczenie ćwiczeń i wykładów. W sytuacji, gdy zajęcia realizowane są w dwóch formach np. wykładów i ćwiczeń i końcową formą zaliczenia jest zaliczenie z oceną, warunkiem zaliczenia jest również zaliczenie wykładów i ćwiczeń. Szczegółowe warunki zaliczenia (form zajęć), w tym przypadku, określa Koordynator przedmiotu lub wskazana w sylabusie osoba. Jak wynika z analiz dokumentacji, jak i ocen prac etapowych przyjęte procedury zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność

i porównywalność ocen, a także określają zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie.

Uczelnia opracowała także odpowiednie procedury określające zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się oraz sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem (kompetencje w tym zakresie posiada Dziekan, rzecznik i komisje dyscyplinarne). W przypadku zaistnienia sytuacji konfliktowych student ma prawo zgłosić się do nauczyciela akademickiego, w celu rozwiązania wątpliwości, a także wnioskować o egzamin komisyjny. W przypadku przyznania takiego trybu weryfikacja efektów uczenia się następuje przed komisją egzaminacyjną, która wystawia końcową ocenę. Za czyny uchybiające godności studenta, np. popełnienie przez studenta plagiatu, student ponosi odpowiedzialność dyscyplinarną. Odpowiednie procedury opracowano także na wypadek nieetycznych zachowań nauczycieli akademickich.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się stosowane w procesie nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość gwarantują identyfikację studenta i bezpieczeństwo danych dotyczących studentów. Konta mailowe i konta w MS Teams zabezpieczone są odpowiednimi hasłami.

Metody sprawdzenia i oceniania efektów uczenia się są dostosowane do programu i przedstawione w sylabusach zajęć. W zakresie wiedzy prowadzący najczęściej stosują egzaminy i kolokwia pisemne lub ustne (student ma możliwość przedyskutowania popełnionych błędów). W zakresie umiejętności sprawdzenie efektów ma najczęściej postać kolokwii pisemnych z zadaniami otwartymi lub sporadycznie w formie testu, czasem przewidziane jest wykonanie projektu, wygłoszenie referatu lub napisanie eseju, weryfikowana jest także aktywność na zajęciach, która ma znaczący wpływ na końcową ocenę uzyskania efektów w zakresie wiedzy i umiejętności. W zakresie kompetencji społecznych praktykuje się metody oceniania udziału w dyskusjach, referowania zagadnień, pracę zespołową przy projektach i prezentacjach, ogólne zaangażowanie w samorozwój. Kompetencje językowe sprawdzane są poprzez dyskusje, analizę i interpretację tekstów źródłowych, indywidualne projekty studenckie (np. tłumaczenie tekstu z języka obcego - w tym prawnego, prezentacje). Przewidziano także metody oceniania odnoszące się do działalności naukowej, m.in. w ramach seminariów dyplomowych. Są to przede wszystkim dyskusja na temat opracowywanych zagadnień w ramach pracy dyplomowej, identyfikacja problemów, referowanie tematu na podstawie prac naukowych. Przewidziane oraz stosowane rozwiązania uwzględniają adaptowanie metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do szczególnych potrzeb studentów, w tym przede wszystkim studentów z niepełnosprawnością. Stosowane są odpowiednie urządzenia techniczne umożliwiające sprawdzanie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów niepełnosprawnych, istnieją także możliwości zmiany terminu/miejsca/formy egzaminu/zaliczenia. Przedstawione rozwiązania umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się, w tym możliwość adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Przyjęte narzędzia weryfikacyjne zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen, a także określają zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie. Umożliwiają także sprawdzenie i ocenę przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności oraz sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego w tym języka specjalistycznego.

Dokumentacja efektów uczenia się (np. testy, pisemne prace etapowe, prace egzaminacyjne, zadania wykonane przez studentów) przechowywana jest przez osoby prowadzące zajęcia. Dzienniki praktyk oraz prace dyplomowe, recenzje prac, protokoły z egzaminów dyplomowych przechowywane są w teczkach akt osobowych studenta w dziekanacie, a następnie w Archiwum UR. Dokumentacja została udostępniona do wglądu Zespołowi Oceniającemu. Biuro Karier UR prowadzi monitorowanie losów zawodowych absolwentów na podstawie § 9 Zarządzenia nr 8/2020 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 29 stycznia 2020 r. w sprawie realizacji badań ankietowych w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia i analizy ich wyników. Badanie opiera się na dobrowolnym wypełnieniu przez absolwenta ankiety „Badanie Losów Zawodowych Absolwentów”.

Forma i tematyka prac egzaminacyjnych, etapowych a także prac dyplomowych z zastrzeżeniami poczynionymi powyżej są właściwie dostosowane do poziomu i profilu, efektów uczenia się oraz dyscypliny nauki prawne, do których kierunku prawo został przyporządkowany. Stosowane metody weryfikacji efektów zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się. Zadania egzaminacyjne prezentują, co do zasady, właściwy poziom trudności, a przy tym są zgodne z sylabusami zajęć. Metody weryfikacji efektów miały charakter obiektywny, bezstronny i pozwalają na rzetelną ocenę poziomu osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się. Prace dyplomowe są zgodne z koncepcją kształcenia na ocenianym kierunku. Są także kompatybilne z przyjętymi zasadami dyplomowania. Analiza wybranych losowo prac dyplomowych wskazuje na to, że mają one odpowiedni poziom merytoryczny i warsztatowy. Oceny wystawione przez opiekuna i recenzenta są zwykle zbliżone do siebie i zasadne. Dobór tematyki prac dyplomowych jest zgodny z efektami uczenia się dla ocenianego kierunku studiów. Badane prace dyplomowe wskazują na osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się.

Obok prac dyplomowych potwierdzeniem kompetencji i osiągnięć studentów w obszarach działalności naukowej są ich publikacje naukowe i aktywne uczestnictwo w konferencjach naukowych. Tematyka publikacji i wystąpień jest zgodna z przyporządkowaniem kierunku do nauk prawnych, choć podobnie, jak w przypadku prac dyplomowych, praktyczny wymiar tych osiągnięć powinien być zdecydowanie wzmocniony.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zasady rekrutacji na studia na ocenianym kierunku są przejrzyste i selektywne oraz umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Procedury uznawania efektów uczenia się zdobyte poza systemem studiów, a także warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni zostały właściwie opracowane i zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się. Procedury dyplomowania oraz weryfikacji osiągania efektów uczenia się są trafne, specyficzne, zgodne z profilem studiów na ocenianym kierunku i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. System weryfikacji umożliwia weryfikację wszystkich zakładanych efektów uczenia się, choć można mieć zastrzeżenia do weryfikacji efektów praktycznych w sytuacji

pandemicznej, która wymusiła zdalną weryfikację efektów. Efekty uczenia się są uwidocznione w postaci prac etapowych i dyplomowych. Forma, tematyka i poziom prac są właściwe. Również metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się stosowane w procesie nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (stosowane przede wszystkim w związku z sytuacją pandemiczną) są zasadniczo dostosowane do profilu oraz koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku. Potwierdzeniem osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się jest włączanie ich w pracę naukową, studenci są autorami/współautorami licznych publikacji, których tematyka lokuje się w szeroko pojętym polu badawczym nauk prawnych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

W Instytucie Nauk Prawnych w Kolegium Nauk Społecznych Uniwersytetu Rzeszowskiego zatrudnionych na podstawie umowy o pracę jest 89 nauczycieli akademickich, z czego 85 osób zatrudnionych jest w pełnym wymiarze czasu pracy, a 4 osoby na ½ etatu. Na stanowisku badawczo-dydaktycznym zatrudnionych jest 69 osób, na stanowisku dydaktycznym 19 osób oraz 1 osoba na stanowisku badawczym. Wśród nauczycieli akademickich Instytutu jest: 4 profesorów, 23 doktorów habilitowanych, 43 doktorów i 19 magistrów. Spośród wskazanej kadry 75 nauczycieli akademickich prowadzi zajęcia na ocenianym kierunku, pozostałe 14 osób prowadzi zajęcia na kierunku administracja. Zajęcia dydaktyczne prowadzą również osoby w ramach umów cywilnoprawnych. Jest to 5 osób, które posiadają doświadczenie dydaktyczne i zawodowe oraz kompetencje do prowadzenia konkretnych zajęć. Zważywszy na fakt, że oceniany kierunek przypisany został do dyscypliny nauki prawne kadra dydaktyczna realizująca zajęcia na ocenianym kierunku w zdecydowanej większości reprezentuje tę właśnie dyscyplinę nauki. Zajęcia z lektoratów języków obcych prowadzą pracownicy Studium Języków Obcych, a zajęcia z wychowania fizycznego na studiach stacjonarnych pracownicy Studium Wychowania Fizycznego i Rekreacji - jednostek pozakolegialnych Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Struktura kwalifikacji kadry (posiadane stopnie naukowe, tytuły zawodowe oraz dorobek i doświadczenie praktyczne) umożliwiają prawidłową obsadę i realizację zajęć. Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku posiadają dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe w dyscyplinie naukowej, do której kierunek został przyporządkowany. Dorobek ten wpisuje się w zakres założonych efektów uczenia się, co umożliwia prawidłową realizację prowadzonych zajęć ujętych w programie studiów oraz pełne osiągnięcie przez studentów zakładanych celów i efektów uczenia się, w tym nabywanie umiejętności praktycznych. W ocenie dorobku naukowego kadry podkreślić należy różnorodność i szeroki zakres prowadzonych przez nich badań z zakresu dyscypliny, do której odnoszą się efekty uczenia się. Powiązanie zajęć z prowadzoną działalnością naukową popartą publikacjami

pozwala zatem na przekazywanie studentom wiedzy dotyczącej najnowszych osiągnięć naukowych, jak również włączanie ich w prowadzone w Uczelni badania. Wyniki prowadzonych badań znajdują odzwierciedlenie w treściach programowych oraz specyfice efektów uczenia się. Kompetencje dydaktyczne, w tym związane z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość kadry prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Wyrażają się one m.in. w stosowaniu zróżnicowanych metod dydaktycznych, zorientowanych na zaangażowanie studentów w proces kształcenia (np. metoda symulacyjna, metoda rozwiązywania przypadków oraz przygotowywania pism procesowych, metoda omawiania projektów rozstrzygnięć procesowych, metoda dyskusji, metoda instruktażu, metoda analizy tekstów normatywnych, metoda rozwiązywania problemów praktycznych w grupie dyskusyjnej), wykorzystaniu zdyswersyfikowanych metod ewaluacji efektów uczenia się oraz nowych technologii dydaktycznych. Stosowane przez Uczelnię narzędzia do kształcenia na odległość obejmują platformę Ms Teams i zintegrowaną z nią platformę LMS. W trakcie zajęć nauczyciele akademicy szeroko wykorzystują funkcjonalności przedmiotowych platform, pozwalające na zapewnienie interaktywnego charakteru ćwiczeń i konsultacji. Osiągnięcia dydaktyczne pracowników prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku to m.in.: realizacja autorskich projektów edukacyjnych, opracowanie materiałów dydaktycznych dla studentów udostępnianych podczas zajęć oraz działalność popularyzatorska. Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku łączą działalność dydaktyczną z nauką. Większość z nich – 69 osób – jest zatrudnionych na stanowisku badawczo-dydaktycznym, w porównaniu do 19 osób zatrudnionych na stanowisku dydaktycznym. Nauczyciele akademicy zatrudnieni na stanowisku dydaktycznym również angażują się w działalność naukową znajdującą swój wyraz w publikacjach naukowych i awansach naukowych. Niezależnie od tego, część nauczycieli akademickich posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza Uczelnią zwłaszcza w ramach szeroko rozumianych profesji prawniczych lub zajmując stanowiska w strukturze organów władzy publicznej (13 radców prawnych, 11 adwokatów, 1 notariusz, 2 mediatorów, 2 sędziów, 1 prokurator, wojewoda). Pozwala to im na przekazywanie w procesie dydaktycznym praktycznie zorientowanej wiedzy jurystycznej. Wykłady, ćwiczenia, konwersatoria i seminaria prowadzone są wyłącznie przez osoby posiadające dorobek naukowy lub doświadczenie w pracy zawodowej, które w pełni odpowiadają tematyce prowadzonych zajęć. Wykłady prowadzą nauczyciele akademicy z tytułem naukowym profesora, stopniem doktora habilitowanego lub stopniem doktora. Z kolei seminaria magisterskie na ocenianym kierunku prowadzone są przez osoby ze stopniem co najmniej doktora habilitowanego, co daje studentowi możliwość przyswojenia warsztatu naukowego pod opieką doświadczonego i samodzielnego pracownika naukowego.

Obsadę zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku rekomenduje Zespół Programowy kierunku Prawo, którego pracami kieruje Kierownik Kierunku. Przydział czynności nauczyciela akademickiego zatwierdza Dyrektor Instytutu Nauk Prawnych, Dziekan Kolegium Nauk Społecznych oraz Prorektor ds. Studenckich i Kształcenia. Zakres i wymiar obowiązków nauczycieli akademickich wynika ze statutu Uczelni zaś szczegółowe zasady planowania obsady kadrowej zajęć dydaktycznych w Uczelni regulują zarządzenia rektora. Zajęcia na ocenianym kierunku są przydzielane prowadzącym po szczegółowej analizie kluczowych czynników, m.in.: dorobku naukowego i doświadczenia zawodowego prowadzącego, ze szczególnym uwzględnieniem aktywności w okresie ostatnich 6 lat, łącznego obciążenia godzinowego prowadzącego, wniosków z prac prowadzonych przez Radę Dydaktyczną, w tym analizy ankiet dot. zajęć w poprzednich semestrach, predyspozycji i umiejętności prowadzących w zakresie prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Dodatkowo priorytetem i realizacją obowiązku prawnego jest prowadzenie zajęć w wymiarze co najmniej 50% przez

nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy. Wskazane działania umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Dobór nauczycieli do prowadzenia poszczególnych zajęć umożliwia prawidłową realizację efektów uczenia się. Obciążenie godzinowe nauczycieli akademickich umożliwia prawidłową realizację zajęć dydaktycznych oraz wypełnianie przez pracowników obowiązków naukowych i administracyjnych.

Właściwy dobór kadry gwarantuje postępowanie konkursowe prowadzone zgodnie ze statutem Uczelni. Szczegółowe zasady planowania obsady kadrowej zajęć dydaktycznych w Uczelni reguluje z kolei zarządzenie rektora. Zgodnie z postanowieniami statutu nawiązanie pierwszego stosunku pracy z nauczycielem akademickim na czas nieokreślony lub określony dłuższy niż 3 miesiące w wymiarze przewyższającym połowę pełnego wymiaru czasu pracy następuje po przeprowadzeniu otwartego konkursu. Stosunek pracy z nauczycielem akademickim zawiera się na podstawie umowy o pracę. Stosunek pracy z nauczycielem akademickim nawiązuje i rozwiązuje Rektor na wniosek Prorektora ds. Kolegium albo z własnej inicjatywy, po uzgodnieniu z Prorektorem ds. Kolegium. Kryteria dla osób kandydujących do zatrudnienia w grupach pracowników badawczych, badawczo-dydaktycznych, dydaktycznych określa statut. Dodatkowo w 2021 roku Uczelnia wprowadziła politykę otwartej, przejrzystej i merytorycznej rekrutacji (OTM-R). Działanie to ma związek z realizacją i wdrażaniem Europejskiej Karty Naukowca i Kodeksu Postępowania przy Rekrutacji Pracowników Naukowych.

Analiza obsady zajęć prowadzonych na ocenianym kierunku studiów nie wykazała nieprawidłowości. Poszczególne zajęcia mają przydzielonych nauczycieli akademickich dobieranych na podstawie ich osiągnięć naukowych i badawczych oraz doświadczenia praktycznego. Dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku jest transparentny, adekwatny do potrzeb związanych z prawidłową realizacją programu studiów. Projektowanie obsady kadrowej zajęć dydaktycznych prowadzone jest w sposób pozwalający na dostosowanie tematyki prowadzonych zajęć do kwalifikacji, doświadczeń badawczych i praktycznych oraz zainteresowań nauczycieli akademickich, wykorzystanie informacji od studentów, zebranych w ramach procedury ankietyzacji, równomierne obciążenie pracowników obowiązkami dydaktycznymi, zapewnienie zgodności z wymogami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce i aktów wykonawczych do tejże ustawy oraz zapewnienie zgodności z wymogami prawa pracy.

Podnoszenie kwalifikacji dydaktycznych wszystkich wykładowców jest priorytetem władz Uczelni, które zapewniają możliwość uczestniczenia takich osób w szkoleniach z różnych zakresów. W Uczelni dla nauczycieli akademickich oraz doktorantów uruchomiono możliwość korzystania z doradztwa zawodowego w zakresie m.in.: ochrony własności intelektualnej, transferu wiedzy, awansowania i planowania indywidualnej kariery naukowej, rozwoju naukowego, mobilności, składania projektów badawczych. Formą wsparcia językowego dla kadry instytutu są z kolei kursy językowe prowadzone w ramach Programu Erasmus+ przez pracowników Studium Języków Obcych funkcjonującego w ramach Uczelni. Nabór do grup następuje co roku w październiku. Z kolei pomoc w rozwoju naukowym kadry realizowana jest poprzez: urlopy naukowe, staże naukowe i zawodowe, krajowe i zagraniczne, obniżenie pensum dydaktycznego, stypendia naukowe, udział w konferencjach, szkoleniach, warsztatach i kursach kwalifikacyjnych, granty wewnętrzne na badania naukowe, finansowanie bezpośrednich kosztów przewodów doktorskich i habilitacyjnych w uczelniach akademickich, finansowe wspieranie publikacji naukowych: monografii oraz czasopism naukowych.

Nauczyciele akademicy oraz inne osoby prowadzące zajęcia dydaktyczne są oceniani przez studentów w zakresie spełniania przez nich obowiązków związanych z kształceniem za pomocą ankiety on-line. W ocenie tej brane są pod uwagę następujące kryteria: sumienność wykładowcy, sposób prowadzenia zajęć, stosunek do studentów, komunikatywność. Zasady i tryb przeprowadzenia ankietyzacji, sposób

ustalania jej wyników oraz działania mające na celu poprawę jakości wykonywanych obowiązków dydaktycznych określa szczegółowo stosowne zarządzenie rektora. Wyniki są analizowane przez Dział Jakości i Akredytacji Uczelni i w formie zbiorczego raportu przekazywanego dziekanowi kolegium. Ocena studenta stanowi integralny element okresowej oceny pracownika i jest zawarta w "Karcie oceny nauczyciela akademickiego". Ponadto prowadzone są hospitacje zajęć dydaktycznych wszystkich nauczycieli akademickich, realizujących zajęcia na ocenianym kierunku. Hospitacje przeprowadza dziekan w porozumieniu z dyrektorem instytutu lub upoważnieni przez dziekana, w porozumieniu z dyrektorem instytutu, nauczyciele akademicy, w szczególności: kierownicy i zastępcy kierowników jednostek organizacyjnych kolegium oraz kierownicy kierunków. Hospitacja zajęć dydaktycznych każdego nauczyciela akademickiego powinna być przeprowadzona co najmniej raz na dwa lata i znajduje to potwierdzenie w praktyce funkcjonowania Uczelni. Nowo zatrudnione osoby podlegają obowiązkowej hospitacji w pierwszym roku pracy. Ocena z hospitacji zajęć dydaktycznych stanowi integralny element "Karty oceny nauczyciela akademickiego". Wyniki hospitacji zajęć dydaktycznych są wykorzystywane w okresowych ocenach pracowników i w procesie awansowania nauczycieli akademickich. Podlegają także systematycznemu przeglądowi Rady Dydaktycznej Kolegium Nauk Społecznych. Z przeprowadzonych przez zespół oceniający PKA hospitacji wynika, że nauczyciele akademicy prowadzący oceniane zajęcia byli do nich dobrze przygotowani, a poziom merytoryczny i metodyczny tych zajęć nie budził zastrzeżeń. Tematyka zajęć była zgodna z sylabusami zajęć. Wykorzystywane metody dydaktyczne były poprawne i w pełni adekwatne do realizowanych form zajęć.

Nauczyciele akademicy, nie rzadziej niż co 2-3 lata podlegają okresowej ocenie, której dokonuje instytutowa komisja oceniająca, zgodnie z ustaleniami przyjętymi w statucie Uczelni oraz stosownym zarządzeniu rektora. W pierwszej kolejności pod uwagę brana jest samoocena pracownika. Ewaluacji podlega działalność naukowa, organizacyjna, dydaktyczna oraz przestrzeganie praw autorskich i pokrewnych, własności przemysłowej oraz obyczajów akademickiego. Pracownik może również przedstawić inne osiągnięcia istotne dla oceny, uzyskane w ocenianym okresie, które nie są ujęte w ankiecie. Z opinią komisji zapoznaje się pracownik, który w przypadku braku akceptacji oceny może odwołać się do Uczelnianej Komisji Oceniającej. Wyniki te są wykorzystywane do doskonalenia poszczególnych członków kadry i planowania ich indywidualnych ścieżek rozwojowych. System oceny pracowników spełnia ustawowo przyjęte standardy dla szkolnictwa wyższego i jest adekwatny do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku. Nauczyciele akademicy i inne osoby prowadzące zajęcia dydaktyczne biorą udział oraz są współorganizatorami konferencji naukowych. Uczelnia stara się wspierać zatrudnioną kadrę poprzez dofinansowanie publikacji naukowych i stwarzanie możliwości organizowania konferencji naukowych, publikowania wydawnictw pokonferencyjnych. Biorąc to pod uwagę polityka kadrowa prowadzona przez Uczelnię sprzyja stabilizacji zatrudnienia i trwałemu rozwojowi nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, kreuje warunki pracy stymulujące i motywujące członków kadry prowadzącej kształcenie do rozpoznawania własnych potrzeb rozwojowych, i wszechstronnego doskonalenia.

W Uczelni obowiązuje również wewnętrzna polityka przeciwdziałania mobbingowi, dyskryminacji i korupcji, zgodna z obowiązującymi standardami kontroli zarządczej. Jej celem jest przeciwdziałanie zjawisku mobbingu, dyskryminacji i korupcji, wypracowanie „zdrowego” środowiska wewnętrznego, jak i zewnętrznego (interesariusze) Uczelni, poprzez budowanie pozytywnych relacji wśród całej społeczności akademickiej, opartych na wzajemnym szacunku, tolerancji oraz poszanowaniu godności osobistej. W/w kwestię reguluje stosowne zarządzenie rektora. W Uczelni opracowano też Plan Równości Płci dla Uniwersytetu Rzeszowskiego na lata 2022-2024, oraz powołano Rzecznika

Akademickiego, którego rolą jest rozwiązywanie konfliktów, mediacja, wspieranie całej społeczności akademickiej. Z kolei innym zarządzeniem rektora ustanowiono Pełnomocnika Rektora ds. Równego Traktowania. Biorąc powyższe pod uwagę realizowana polityka kadrowa obejmuje zasady rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie oraz formy pomocy ofiarom. Przypadki dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry nauczycielskiej są zgłaszane bezpośrednio władzom dziekańskim. W pełnieniu obowiązków dydaktycznych oraz dążeniu do własnego rozwoju nauczyciele zobowiązani są do poszanowania i przestrzegania uniwersalnych zasad etycznych, zgodnie z Kodeksem etyki nauczycieli akademickich określonym w uchwale senatu Uczelni Ponadto na Uczelni działa także komisja dyscyplinarna ds. nauczycieli akademickich.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Kadra dydaktyczna prowadząca zajęcia na ocenianym kierunku posiada kompetencje właściwe dla potrzeb ocenianego kierunku, a dorobek naukowy nauczycieli akademickich jest w odpowiednim stopniu związany z dyscypliną, do której kierunek został przyporządkowany. Kompetencje dydaktyczne kadry także są odpowiednie. Przydział zajęć oraz obciążenia godzinowe prowadzeniem zajęć nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni jako podstawowym miejscu pracy są zgodne z wymaganiami. Dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia jest transparentny, adekwatny do potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć oraz uwzględnia ich dorobek naukowy i doświadczenie oraz osiągnięcia dydaktyczne. Nauczyciele akademicy są hospitowani w zakresie prowadzonych zajęć oraz regularnie poddawani ocenom, w które zaangażowani są także studenci. Uczelnia aktywnie wspiera rozwój pracowników, realizuje sukcesywnie programy szkoleń, dofinansowuje wyjazdy naukowe oraz publikacje kadry. Polityka kadrowa sprzyja zarówno stabilizacji zatrudnienia, jak również zorientowana jest na doskonalenie kadry. Procedury rozwiązywania konfliktów zostały prawidłowo opracowane.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Proces kształcenia na ocenianym kierunku odbywa się z wykorzystaniem infrastruktury własnej Uczelni (poza praktykami zawodowymi). Bazę dydaktyczną stanowią następujące obiekty Instytutu Nauk Prawnych:

1. Budynek C-3 - obiekt jest zlokalizowany przy ulicy Grunwaldzkiej 13 w Rzeszowie. Jest to budynek trzykondygnacyjny. Posiada trzy klatki schodowe. Powierzchnia użytkowa wynosi 3393,60 m². Na zewnętrznej ścianie budynku została dobudowana winda dla potrzeb studentów z niepełnosprawnością, wyznaczone jest również miejsce parkingowe dla osób niepełnosprawnych.
2. Budynek C-4 - obiekt jest zlokalizowany przy Placu Ofiar Getta 4-5 w Rzeszowie. Posiada 4 kondygnacje nadziemne (niski parter, wysoki parter, I piętro, II piętro). Powierzchnia użytkowa wynosi 2243 m². Na stanie w budynku znajduje się transporter schodowo-gąsienicowy, wyznaczone jest również miejsce parkingowe dla osób niepełnosprawnych.
3. Budynek G-1 przy ul. Pigionia 8, w którym mieści się Biblioteka Uniwersytetu Rzeszowskiego i Pracownia Kryminologii i Kryminalistyki.

Uczelnia dysponuje także własnymi akademikami – pięć domów studenckich, a w nich blisko 2 tysiące miejsc w pokojach jedno i dwuosobowych. Pokoje wyposażone są w łazienki oraz niezbędne meble (wyposażenie hotelowe). Studenci mogą także skorzystać z uczelnianej stołówki.

W budynku C-3 znajduje się 13 sal wykładowych o pojemności od 10 do 160 miejsc, wszystkie sale wykładowe wyposażone zostały w sprzęt multimedialny. Z kolei zajęcia z zakresu technologii informacyjnych, realizowane są w dwóch Pracowniach Technologii Informacyjnych. Studenci mają też do dyspozycji wydzieloną salę do prowadzenia zajęć praktycznych w formule symulacji sali rozpraw. Ponadto do dyspozycji studentów oddano pokój samorządu studenckiego. Także nauczyciele akademicki dysponują własnymi miejscami, w których mogą realizować swoje zadania o charakterze dydaktycznym i organizacyjnym. W drugim budynku (C4) znajduje się 9 sal wykładowych o pojemności od 36 do 237 miejsc, także wyposażonych w sprzęt multimedialny. Ostatni z budynków (G-1) mieszczący Pracownię Kryminologii i Kryminalistyki wyposażony jest w wysokiej jakości sprzęt, aparaturę i oprogramowania służące do przeprowadzania badań pismoznawczych, w tym programy komputerowe wspomagające ekspertyzę pisma ręcznego i podpisów, specjalistyczne mikroskopy oraz inne narzędzia wykorzystywane do badań oraz zajęć ze studentami. Wszystkie sale wykładowe spełniają wymogi bezpieczeństwa sanitarnego oraz przeciwpożarowego. W relacji do liczby studentów oraz potrzeb dydaktycznych liczba sal oraz miejsc w tych salach są w pełni wystarczające. Infrastruktura dydaktyczna Uczelni umożliwia sprawne prowadzenie procesu dydaktycznego. Korzystne jest dla studentów stosunkowo bliskie położenie względem siebie dwóch głównych budynków dydaktycznych C-3 i C-4. Infrastruktura Uczelni stwarza zatem dobre warunki do realizacji procesu kształcenia, w tym do samodzielnego wykonywania czynności badawczych związanych z ocenianym kierunkiem.

Biblioteka Uniwersytetu Rzeszowskiego wraz z bibliotekami wydziałowymi i instytutowymi tworzy system biblioteczno-informacyjny Uniwersytetu Rzeszowskiego. Gromadzi zbiory i e-zbiory o tematyce odpowiadającej kierunkom studiów w Uniwersytecie Rzeszowskim. W zbiorach biblioteki znajduje się ponad 22,8 tys. tytułów książek tradycyjnych z zakresu prawa. Ponadto studenci ocenianego kierunku dzięki platformom: Springer, Science Direct, EBSCO, Wiley Online Library, Ibuk Libra, LEX i LEGALIS mogą korzystać z ponad 9,6 tys. tytułów e-booków oraz mają dostęp do około 750 tytułów czasopism elektronicznych z zakresu prawa. Wszystkie zasoby elektroniczne dostępne są w całej sieci komputerowej Uczelni, a co za tym idzie na wszystkich komputerach przeznaczonych dla czytelników w bibliotece. Dla zweryfikowanych użytkowników możliwy jest również zdalny dostęp z komputerów

spoza sieci poprzez serwer proxy. Biblioteka prenumeruje ponadto 82 tytuły polskich czasopism tradycyjnych z zakresu prawa, które udostępniane są w Czytelni Czasopism Naukowych. Wskazane wyżej zasoby są zgodne, co do aktualności, zakresu tematycznego i zasięgu językowego, a także formy wydawniczej, z potrzebami procesu nauczania i uczenia się i umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności oraz prawidłową realizację zajęć. Obejmują także piśmiennictwo zalecane w sylabusach w liczbie egzemplarzy dostosowanej do potrzeb procesu nauczania i uczenia się oraz liczby studentów. Biblioteka otwarta jest dla czytelników przez 6 dni w tygodniu. Dysponuje ok. 300 miejscami w 6 czytelniach, w których księgozbiór oferowany jest w wolnym dostępie do półek. We wszystkich czytelniach i holu głównym dostępna jest strefa bezprzewodowego Internetu Wi-Fi. Użytkownicy biblioteki mogą korzystać z kilkunastu terminali (służących do przeglądania katalogu i zamawiania książek) oraz kilkudziesięciu stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu rozmieszczonych we wszystkich czytelniach. Procesy biblioteczne są całkowicie skomputeryzowane i zautomatyzowane. Z myślą o komforcie czytelnika podczas wizyty w bibliotece została przygotowana Strefa Relaksu - specjalna przestrzeń, która daje możliwość wypoczynku podczas pracy naukowej. Lokalizacja biblioteki, liczba, wielkość i układ pomieszczeń bibliotecznych, ich wyposażenie techniczne, liczba miejsc w czytelni, udogodnienia dla użytkowników, godziny otwarcia zapewniają warunki do komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej i cyfrowej.

Na terenie wszystkich wskazanych wyżej budynków funkcjonuje dostęp do szerokopasmowego Internetu. Są one wyposażone w urządzenia do bezprzewodowej transmisji danych, dzięki którym studenci i pracownicy Uczelni mogą korzystać z sieci Eduroam. Pracownicy oraz studenci pracujący na komputerach wchodzących w skład poszczególnych pracowni naukowych mogą korzystać ze stałego łącza internetowego, zasobów dydaktycznych dostępnych na serwerach Uczelni, w tym m.in. z pakietu Statistica, programu LEX i LEGALIS, które są nieodpłatnie dostępne dla każdego nauczyciela akademickiego i studenta. Infrastruktura informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, pomoce i środki dydaktyczne, aparatura badawcza, specjalistyczne oprogramowanie są sprawne, nieodbiegające od tych powszechnie i aktualnie używanych w działalności naukowej oraz umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych. Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość umożliwia synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi lub innymi osobami prowadzącymi zajęcia dydaktyczne. Do kształcenia zdalnego wykorzystywana jest platforma Ms Teams, która doposażona jest we wszystkie niezbędne narzędzia do prowadzenia kształcenia. W trakcie procesu wdrażania i po przejściu na zdalne nauczanie informatycy Uczelni przekazywali wszelkie niezbędne instrukcje do obsługi platformy MSTEams oraz uczestnictwa w zajęciach osobom, które zgłaszały takie zapotrzebowanie. Uczelnia przeprowadzała zdalne szkolenia w tym zakresie, jak również udostępniała materiały w formie elektronicznej, będąc cały czas do dyspozycji studentów w trakcie zdalnego nauczania.

W budynkach dydaktycznych oraz w bibliotece Uczelnia zapewniła dostosowanie infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Budynki (C-3; C-4; G-1) Uniwersytetu, w których prowadzone są zajęcia na ocenianym kierunku, dostosowane są do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i umożliwiają im sprawne przemieszczanie się. Przy budynkach funkcjonują parkingi z miejscami wyznaczonymi dla osób z niepełnosprawnościami (z odpowiednimi oznaczeniami). W budynku C-3 oraz G-1 są dostępne windy, natomiast w budynku C-4 znajduje się transporter schodowo- gąsienicowy, toalety przystosowane do potrzeb studentów korzystających

z wózków inwalidzkich. Dostęp do sal wykładowych jest ułatwiony — sale mają szerokie drzwi, nie ma progów, które utrudniałyby poruszanie się wózków. Wszędzie znajdują się odpowiednie oznaczenia w języku Braille'a. Budynek (G-1) biblioteki wyposażony jest w pełni w rozwiązania architektoniczne umożliwiające sprawne funkcjonowanie osobom z niepełnosprawnościami (winda, drzwi dostosowane do wózków inwalidzkich do wszystkich pomieszczeń bibliotecznych, toalety oraz podjazdy i miejsca parkingowe). Na terenie biblioteki znajduje się wypożyczalnia specjalistycznego sprzętu wspomagającego proces uczenia się, gdzie do dyspozycji studentów są: systemy wspomagające słyszenie (Oticon Amigo FM), programy komputerowe powiększająco-udźwiękujące tekst (ZoomText), specjalne myszki komputerowe i klawiatury (jednoręczne i brajlowskie), notesy mówiące (BraillePen), powiększalniki telewizyjne, lupy elektroniczne, syntezy mowy polskiej, drukarki etykiet brajlowskich, odtwarzacze audiobooków. Znajduje się tu także infokiosk wraz ze specjalistycznym oprogramowaniem przystosowanych dla osób z niepełnosprawnościami wyposażony w następujące funkcje: lektor czytający tekst, powiększanie tekstu, zmiana wielkości czcionki, zmiana kontrastu, wspomaganie słuchu – pętla indukcyjna. W Oddziale Informacji Naukowej znajduje się specjalne stanowisko komputerowe dla osób z niepełnosprawnościami wyposażone między innymi w: monitor dotykowy, specjalistyczną klawiaturę ZoomText, urządzenie zastępujące mysz komputerową Simply Works Trackball, słuchawki kostne, multimedialne głośniki komputerowe, program powiększający i czytający ekran, biurko z elektryczną regulacją wysokości, krzesło rehabilitacyjne. Wypożyczalnia oraz portiernia wyposażone są w zestawy pętli indukcyjnych z mikrofonem. W budynku tym znajduje się także pokój wyciszeń, natomiast w budynkach C-3 i C-4 podjęte zostały działania celem organizacji takich pokoi.

Baza dydaktyczna Uczelni podlega cyklicznemu monitorowaniu, które ma charakter sformalizowany. W Uczelni wdrożono procedurę monitorowania i przeglądu zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej, której celem jest zapewnienie prawidłowego stanu zasobów materialnych służących do realizacji procesu kształcenia oraz wspierania badań naukowych prowadzonych z udziałem studentów, w kontekście zapewnienia realizacji efektów uczenia się. Procedura ta realizowana jest poprzez dostosowanie zasobów materialnych, w tym wyposażenia sal dydaktycznych, do zadań związanych z procesem dydaktycznym, dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, modernizację i odnawianie zasobów materialnych wspomagających prowadzenie badań naukowych z udziałem studentów. Procedura przewiduje, że nauczyciele akademicki i inne osoby prowadzące zajęcia dydaktyczne zobowiązani są do zgłaszania dyrektorowi instytutu, za pośrednictwem kierownika kierunku studiów, zapotrzebowania na pomoce dydaktyczne oraz inne środki niezbędne do realizacji zajęć, jak też i konieczność przeprowadzenia niezbędnych napraw i remontów. Także studenci mają prawo do zgłaszania potrzeb w zakresie zasobów materialnych i infrastruktury dydaktycznej bezpośrednio u prowadzących zajęcia dydaktyczne bądź w trakcie spotkań z opiekunami roczników lub przedstawicielami władz dziekańskich kolegium. Władze te zobowiązane są do zorganizowania co najmniej raz w roku akademickim spotkania otwartego dla studentów, w trakcie którego mogą oni zgłaszać uwagi i sugestie dotyczące wyposażenia obiektów, w których odbywają się zajęcia dydaktyczne oraz zasobów bibliotecznych Uczelni. Oceny infrastruktury i zasobów materialnych dokonuje powołany przez dziekana zespół, w skład którego powinni wchodzić w szczególności: kierownik kierunku, opiekunowie roczników, opiekun praktyk, przedstawiciel samorządu studentów, pracownik inżynierjno-techniczny, administrator budynku. Ocena infrastruktury i zasobów materialnych odbywa się raz na dwa lata, a sprawozdanie z przeprowadzonej oceny przekazywane jest do Sekcji Jakości Kształcenia i Akredytacji w dziekanacie Kolegium Nauk Społecznych, w terminie do końca kwietnia danego roku, w którym prowadzona jest ocena. Sekcja

Jakości Kształcenia i Akredytacji dziekanatu opracowuje zbiorcze sprawozdanie dotyczące oceny infrastruktury i zasobów materialnych kolegium, które przekazuje dziekanowi kolegium. Dziekan przedstawia sprawozdanie Radzie Dydaktycznej, która formułuje rekomendacje na rzecz poprawy infrastruktury i zasobów materialnych. Na podstawie rekomendacji władze kolegium podejmują stosowne działania korygujące w celu zapewnienia optymalnego poziomu zasobów materialnych w kolegium. Poza tym, co dwa lata infrastruktura instytutu podlega ocenie dokonywanej przez zespół składający się z kierownika kierunku prawo, przedstawiciela pracowników badawczo – dydaktycznych, przedstawiciela studentów oraz administratora. Wnioski z protokołu oceny są wykorzystywane w celu planowania niezbędnych remontów, inwestycji i doraźnych napraw oraz modernizacji w budynkach Instytutu Nauk Prawnych. Ponadto służą formułowaniu postulatów odnośnie do poprawy warunków lokalowych, z wykorzystaniem aktualnej bazy budynków Uczelni. Niezależnie od powyższego studenci w ramach ankiety warunków studiowania mieli także możliwość oceny budynków Uczelni, w których są prowadzone zajęcia dydaktyczne lub inne zajęcia związane z prowadzonymi kierunkami studiów. Raport z tego badania został umieszczony na stronie internetowej Uczelni.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Liczebność i wielkość sal dydaktycznych (w tym sal komputerowych) oraz ich wyposażenie są w pełni dostosowane do liczby studentów oraz liczebności grup w kontekście potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku. Uczelnia zapewnia studentom bazę dydaktyczną, która jest nowoczesna i dobrze dostosowana pod względem infrastrukturalnym, technicznym i informatycznym do potrzeb uczenia się. Dotyczy to także infrastruktury wykorzystywanej w kształceniu na odległość. Zasoby biblioteki (zarówno tradycyjne, jak i cyfrowe) są wystarczająco liczne, a dostępność tychże zasobów jest adekwatna do potrzeb studentów. Obejmują one także piśmiennictwo zalecane w sylabusach w liczbie egzemplarzy dostosowanej do potrzeb procesu nauczania i uczenia się oraz liczby studentów. Infrastruktura dydaktyczna, naukowa i biblioteczna są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, są też zgodne z wymogami BHP. Infrastruktura podlega właściwym okresowym przeglądom.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Uczelnia prowadzi współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów. Współpraca jest prowadzona systematycznie na różnych płaszczyznach, w sposób tak zinstytucjonalizowany, jak i niesformalizowany. Spotkania władz i pracowników kierunku z przedstawicielami otoczenia zewnętrznego odbywają się cyklicznie, przy okazji podpisywania i prolongowania porozumień o współpracy, realizacji wspólnych przedsięwzięć, a także w ramach indywidualnych rozmów z władzami Uczelni, przy okazji wykładów eksperckich, seminariów, konferencji.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym realizowana jest m.in. w ramach Rady interesariuszy. W skład tego ciała wchodzi, m.in.: Dziekan Okręgowej Rady Adwokackiej w Rzeszowie, Prezes Zarządu Portu Lotniczego w Rzeszowie – Jasionka, Naczelnik Wydziału dw. z przestępczością gospodarczą Komendy Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie, Okręgowy Inspektor Pracy w Rzeszowie, Dziekan Okręgowej Izby Radców Prawnych w Rzeszowie, Prezes Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie. Uczelnia przedłożyła do wglądu protokoły ze spotkań rady interesariuszy z następujących okresów (z lat 2021-2023). Z treści ich wynika, że na spotkaniach analizowane były sprawy dot. kierunku prawo. Przedstawiciele kierunku oprócz oficjalnych spotkań w ramach Rady interesariuszy współpracują indywidualnie z interesariuszami zewnętrznymi m.in. Zastępcą Prokuratora Rejonowego dla miasta Rzeszowa, Wicedyrektorem ds. Europejskiego Funduszu Społecznego Wojewódzkiego Urzędu Pacy w Rzeszowie, partnerem w kancelarii Axelo – prawo i podatki, partnerem w kancelarii GWW Tax, Dyrektorem oddziału w Rzeszowie. Z interesariuszami tymi m.in.: odbywały się spotkania nieformalne, w trakcie których następowała wymiana informacji, postulatów i wniosków na temat programu studiów na kierunku prawo.

Na skutek propozycji i wniosków członków Rady interesariuszy zewnętrznych wprowadzono następujące zmiany w programie studiów:

- wprowadzenie zajęć fakultatywnych *odpowiedzialność przewoźnika lotniczego oraz odpowiedzialność karna za przestępstwa w ruchu lotniczym* (wnioskodawca – Prezes Zarządu Port Lotniczy Rzeszów – Jasionka; protokół z posiedzenia Rady Interesariuszy z dn. 9.04.2021 r.);
- wprowadzenie zajęć fakultatywnych *prawo ochrony środowiska* (wnioskodawca – Prezes Zarządu Port Lotniczy Rzeszów – Jasionka; protokół z posiedzenia Rady Interesariuszy z dn. 9.04.2021 r.);
- wprowadzenie do programu zajęć fakultatywnych ubezpieczenia społeczne oraz *europejskie prawo pracy*, zwiększenie liczby godzin z zajęć *prawo pracy* (wnioskodawca – Okręgowy Inspektor Pracy; protokół z posiedzenia Rady interesariuszy z dn. 9.04.2021 r.);
- wprowadzenie *panelu pism procesowych* (wnioskodawca – Dziekan Okręgowej Izby Radców Prawnych; protokół z posiedzenia Rady Interesariuszy z dn. 9.04.2021 r.);
- wprowadzenie zajęć fakultatywnych *retoryka prawnicza oraz erystyka prawnicza* (wnioskodawca – Dziekan Okręgowej Izby Radców Prawnych; protokół z posiedzenia Rady interesariuszy z dn. 9.04.2021 r.);
- wprowadzenie zajęć fakultatywnych *wybrane zagadnienia części szczególnej prawa karnego oraz prawo karne skarbowe* (wnioskodawca – Wydział dw. z przestępczością gospodarczą Wojewódzka Komenda Policji; protokół z posiedzenia Rady interesariuszy z dn. 9.04.2021 r.);
- ujęcie w treściach programowych zajęć *technologie informacyjne* zagadnień dotyczących internetowych źródeł informacji prawniczej;
- wprowadzenie *panelu aplikacyjnego*;
- wprowadzenie zajęć fakultatywnych *klinika prawa*;

- przeniesienie zajęć: *retoryka prawnicza* oraz *erystyka prawnicza* z semestru III na semestr VII;
- wprowadzenie zajęć fakultatywnych *medycyna sądowa*;
- przeniesienie zajęć: *tradycje europejskiego prawa prywatnego* oraz *prawo amerykańskie* z semestru III na semestr IX;
- zaopiniowanie formy zdanej prowadzenia wykładów na studiach niestacjonarnych przez Radę interesariuszy (protokół z posiedzenia Rady Interesariuszy z dn. 26.10.2023 r.).

Kolejne pole współpracy wiąże się z organizacją spotkań z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego:

- w kwietniu 2022 r. i maju 2023 odbył się Lokalny Moot Court z Prawa Pracy i zostały przeprowadzone konsultacje z Dziekanem Okręgowej Izby Radców Prawnych w Rzeszowie. Organizatorami byli Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa ELSA Rzeszów i Koło Naukowe Prawa pracy UR.
- od 2019 r. organizowane są Konkursy Krasomówcze i przeprowadzane są konsultacje z Dziekanem Okręgowej Izby Radców Prawnych w Rzeszowie. Organizatorem tych konkursów jest Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa ELSA Rzeszów.
- w dniach 17 listopada 2022 r., 15 listopada 2023 r. odbyła się akcja „Adwokat na Uczelni”. Organizatorem była Naczelna Rada Adwokacka i Instytut Nauk Prawnych.
- w dniu 18 kwietnia 2023 r. odbyła się akcja „Tydzień akademicki – zostań radcą prawnym” z udziałem Okręgowej Izby Radców Prawnych w Rzeszowie.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym realizowana jest także w ramach obowiązkowych praktyk zawodowych. Koordynator praktyk koordynuje współpracę z pracodawcami na rzecz rozwoju zawodowego studentów.

Kolejne pole współpracy wiąże się z indywidualną aktywnością zawodową pracowników wydziału prawa, w tym: piastowaniem funkcji publicznych, pracą w instytucjach państwowych i w zawodach prawniczych. Wśród pracowników instytutu znajdują się między innymi: sędziowie, adwokaci, radcy prawni. Prowadzona współpraca z otoczeniem gospodarczym ma charakter rzeczywisty, a jej rezultatem są konsultacje programu studiów.

Uczelnia w sposób sprawny przeniosła współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym na tryb zdalny w trakcie pandemii. Zmieniona organizacja współpracy nie wpłynęła negatywnie na jej jakość. Podczas trwających ograniczeń związanych z pandemią odbywały się indywidualne konsultacje w zakresie poszczególnych elementów współpracy.

Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego m.in.:

- opiniują programy studiów;
- wskazują nowe trendy pojawiające się na rynku;
- konsultują aktualnie obowiązujący program studiów w zakresie zgodności z aktualnymi trendami i potrzebami rynku pracy;
- uczestniczą w spotkaniach ze studentami;
- prowadzą zajęcia ze studentami.

Spotkania z pracodawcami odbywają się co najmniej dwa razy w roku akademickim, przynajmniej raz w każdym semestrze.

Wnioski i uwagi, dotyczące kształcenia na ocenianym kierunku, przedstawiane przez pracodawców, wynikają w szczególności z obserwacji wiedzy i umiejętności studentów i absolwentów ocenianego

kierunku studiów podczas praktyk, a także z innych form kontaktu i współpracy tych podmiotów ze studentami. Uwagi i opinie zgłaszane przez interesariuszy zewnętrznych podlegają analizie i są brane pod uwagę przy projektowaniu zmian programu studiów.

Uczelnia organizuje wizyty studyjne i konferencje naukowe z udziałem praktyków.

Spotkanie przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego z zespołem oceniającym pozwoliło na pozyskanie obiektywnych opinii na temat wysokiej jakości współpracy kierunku z gronem interesariuszy zewnętrznych.

Uczelnia monitoruje losy absolwentów na ocenianym kierunku przy pomocy analizy powszechnie dostępnych danych, takich jak: system ELA (Ekonomiczne Losy Absolwentów); współpracy z interesariuszami zewnętrznymi; indywidualnych kontaktów z absolwentami kierunku z pracownikami Uczelni. Monitoringiem kariery zawodowej absolwentów zajmuje się Dział Rekrutacji i Karier Studenckich UR.

Uczelnia prowadzi cykliczne przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym dot. oceny poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, co umożliwia jej podsumowanie dotychczasowych dokonań. Pod względem merytorycznym, współpracę koordynuje koordynator ds. praktyk na kierunku prawo. Koordynator praktyk podejmuje także inicjatywy związane z powiększaniem bazy instytucji partnerskich, zapraszając wybrane organizacje do współpracy.

Studenci są właściwie przygotowani do pracy naukowej oraz do wejścia na rynek pracy, odbywania staży zawodowych. Działania na tym polu są skuteczne.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi Uczelnia stale współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów, jest zgodny z dyscypliną, do której kierunek jest przyporządkowany, koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy właściwego dla kierunku. Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego prowadzona jest systematycznie i przybiera formy adekwatne do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się.

Okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów, obejmujące ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, osiąganie przez studentów efektów uczenia się i losy absolwentów, są przeprowadzane na podstawie formalnie przyjętych założeń. Uczelnia podsumowuje sposób realizacji przyjętych celów na płaszczyźnie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, co pozytywnie wpływa na skuteczność podejmowanych działań doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Problematyka umiędzynarodowienia znajduje odzwierciedlenie w obowiązującej Strategii Uczelni. Jednym z celów strategicznych Uczelni jest bowiem „wzmocnienie i ugruntowanie pozycji naukowej Uniwersytetu w kraju i za granicą”. Międzynarodowy wymiar kształcenia przejawia się nie tylko w ofercie dydaktycznej, ale także w udziale nauczycieli akademickich oraz studentów w działaniach o charakterze międzynarodowym. Przygotowanie studentów do swobodnego poruszania się w środowisku międzynarodowym, zarówno na etapie procesu kształcenia, jak i przygotowania do pracy zawodowej, obejmuje zajęcia ujęte w programie studiów oraz szereg działań, które wykraczają poza ten program. Do zajęć przewidzianych w programie studiów należą: *lektorat z języka angielskiego*, a także zajęcia: *Latin Legal Terminology*, *American Legal System*. Ponadto studenci ocenianego kierunku mogą korzystać z oferty zajęć nauczanych w języku angielskim w ramach Programu Erasmus+. Łącznie jest to w bieżącym roku akademickim 14 różnych zajęć (m.in. *Administrative Law*, *Commercial Law*, czy *Constitutional Law*). Przygotowanie językowe będące warunkiem umiędzynarodowienia procesu kształcenia na ocenianym kierunku realizowane jest także poprzez udział studentów oraz nauczycieli akademickich w projektach realizowanych przez Uczelnię. Istotnym elementem umiędzynarodowienia procesu kształcenia jest zdobywanie doświadczenia i doskonalenie umiejętności dydaktycznych przez nauczycieli akademickich i inne osoby prowadzące zajęcia dydaktyczne dzięki wymianie międzynarodowej możliwej w ramach programu Erasmus+ oraz innych programów stażowych, jak i projektów zorientowanych na podnoszenie kompetencji dydaktycznych (np. Program MEiN – Mistrzowie Dydaktyki). W ramach programu Erasmus+ Uczelnia posiada podpisane umowy umożliwiające wymianę zarówno studencką, jak i kadry akademickiej z 42 uczelniami prowadzącymi kształcenie na ocenianym kierunku. Są to m.in. uniwersytety z: Rumunii, Serbii, Słowacji, Łotwy, Albanii, Bułgarii, Turcji, Włoch, Cypru, Hiszpanii czy Portugalii. Możliwości wyjazdów studentów ocenianego kierunku w ramach programu Erasmus+ w związku z pandemią COVID - 19 były w ostatnich latach mocno ograniczone. Studenci ocenianego kierunku składali aplikacje na wyjazdy zagraniczne, ale nie zostały one zrealizowane. W roku akademickim 2022/2023 wyjechał jeden student. W bieżącym roku akademickim wyjechały natomiast dwie osoby. Z kolei nauczyciele akademicy co roku wykorzystywali pulę przewidzianych miejsc dostępnych w ramach programu Erasmus+. Liczba dostępnych wyjazdów w ramach tego oraz innych programów zwiększających mobilność (NAWA, Mistrzowie Dydaktyki, Jednolity Program Zintegrowany UR, Liderzy w Zarządzaniu Uczelnią) jest zmienna. Ponadto nauczyciele akademicy wyjeżdżają na staże naukowe i dydaktyczne realizowane w jednostkach zagranicznych, w tym prowadzą zajęcia jako profesor visiting. W roku akademickim 2022/2023 wyjechało łącznie 16 osób, z kolei w bieżącym roku akademickim już 14 osób skorzystało z możliwości realizacji mobilności międzynarodowej. Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na

ocenianym kierunku byli też uczestnikami międzynarodowych projektów badawczych. Wśród nich warto zwrócić uwagę na Program Ramowy Unii Europejskiej Horyzont Europa pt. „We care for those who care - Care4Care”, który realizowany jest w latach 2021-2027. Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku biorą udział w międzynarodowych konferencjach naukowych. W latach 2022-2023 w Uczelni zorganizowano łącznie 3 konferencje o charakterze międzynarodowym, z których jedna: Międzynarodowa Konferencja Prawa Lotniczego i Kosmicznego ma charakter cykliczny. Zdobytych w ten sposób doświadczeniami nauczyciele akademicki dzielą się na prowadzonych przez siebie zajęciach ze studentami. Na ocenianym kierunku w latach 2021-2023 zrealizowano łącznie 25 mobilności przyjazdowych studentów. W Instytucie Nauk Prawnych zajęcia prowadzi dwóch wykładowców z zagranicy jako profesor visiting. Ponadto corocznie w ramach programu Erasmus+ przyjeżdżało kilkoro wykładowców z uczelni partnerskich, którzy prowadzili zajęcia dla studentów ocenianego kierunku. Tytułem przykładu w roku 2021/2022 przyjechało 2 nauczycieli akademickich z wykładami.

Na ocenianym kierunku proces zmierzający do podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia realizowany jest nie tylko poprzez wymianę międzynarodową, lecz także w drodze bieżącej realizacji programu studiów, który zawiera odpowiednie zajęcia kształtujące umiejętności z języków obcych oraz praktyczne ich zastosowanie w toku zajęć, zwłaszcza z języka angielskiego. W ramach nauki języka obcego, ujętego w programie studiów, studenci osiągają końcowy poziom B2+ ESOKJ, co jest zgodne z przewidywanymi wymogami i standardami. Niezależnie od powyższego studenci ocenianego kierunku mają możliwość uczestnictwa w organizowanych przez Uczelnię kursach przygotowujących do egzaminów certyfikujących oraz wzięcia udziału w powszechnie uznawanych egzaminach językowych m.in. TELC, TOLES, Goethe Test-Pro, DaF, CILS.

Dzięki opisanym powyżej inicjatywom na ocenianym kierunku Uczelnia stwarza należyte warunki do mobilności studentów i nauczycieli akademickich (w tym mobilności wirtualnej), zaś umiędzynarodowienie procesu kształcenia stanowi istotny element strategii jej funkcjonowania i rozwoju. W konsekwencji również rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia są zgodne z koncepcją i celami kształcenia ocenianego kierunku, także uwzględniając jego profil ogólnoakademicki. Zespół rekomenduje natomiast szersze mobilizowanie studentów do aktywnego uczestnictwa we współpracy międzynarodowej, a także wykorzystywanie podczas zajęć językowych słownictwa specjalistycznego (zwłaszcza z dziedziny prawa, administracji, ekonomii, finansów publicznych oraz anglojęzycznego nazewnictwa instytucji i organizacji państwowych i międzynarodowych).

Monitorowanie i ocena procesów związanych z internacjonalizacją są realizowane przez jednostki administracji centralnej Uniwersytetu Rzeszowskiego tj. Dział Nauki i Projektów oraz Dział Kształcenia. Niezależnie od powyższego ocena mobilności studentów i kadry naukowo-dydaktycznej stanowi istotny element oceny Instytutu i odbywa się również na poziomie kolegiów, w tym Kolegium Nauk Społecznych. Uczelnia nie wykazała jednak, że sporządzane są okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, zwłaszcza w zakresie aktywności międzynarodowej studentów i kadry oraz ciągłości i jakości współpracy z partnerami zagranicznymi. Rekomenduje się zatem powołanie stosownego zespołu oceniającego poziom rozwoju umiędzynarodowienia. Taki zespół powinien raz do roku przedstawiać raport o stanie umiędzynarodowienia właściwego dla ocenianego kierunku, w którym oceniana byłaby skala, zakres i zasięg międzynarodowej aktywności kadry i studentów, także w ramach mobilności wirtualnej, wraz z wnioskami i proponowanymi kierunkami dalszego działania na rzecz podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia kształcenia.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na podlegającym ocenie kierunku rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia są w pełni zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Uczelnia stworzyła na ocenianym kierunku dobre możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności i mobilności nauczycieli akademickich i studentów związanej z kształceniem na kierunku, a sama mobilność edukacyjna studentów i pracowników akademickich stanowi komponent procesu kształcenia. Proces mobilności, zarówno kadry, jak i studentów jest monitorowany w sposób wystarczający.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest prowadzone systematycznie, ma charakter stały i kompleksowy oraz przybiera zróżnicowane formy, z wykorzystaniem współczesnych technologii. Wsparcie studentów jest dostosowane do różnych grup studentów (m.in. wychowujących dzieci, w ciąży, pracujących, z niepełnosprawnościami) poprzez m.in. organizację działań, wsparcie nauczycieli akademickich oraz możliwość skorzystania z indywidualnej organizacji studiów. Za wsparcie studentów z niepełnosprawnościami odpowiada Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych. Studenci mogą skorzystać z takich form wsparcia, jak: pomocy asystenta, wypożyczalni specjalistycznych sprzętów, porad psychologicznych świadczonych, doradcy zawodowego oraz czytników książek. Biblioteka jest dostępna dla osób z niepełnosprawnościami.

Wsparcie uwzględnia zróżnicowane formy przygotowujące studentów do udziału w działalności naukowej z efektywnym wykorzystaniem infrastruktury i oprogramowania. Studentom zapewnia się konsultacje z wykładowcami w wyznaczonych godzinach lub ustalonych indywidualnie. Studenci uzyskują wsparcie w zakresie przygotowania do korzystania z infrastruktury i oprogramowania stosowanego w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Problemy techniczne dotyczące oprogramowania studenci mogą zgłaszać drogą mailową do wyznaczonych do tego osób. Zajęcia zdalne odbywają się na różnych platformach dostosowanych do potrzeb studentów oraz wykładowców. Kompetencje kadry wspierającej proces uczenia się, w tym kadry administracyjnej odpowiadają potrzebom studentów i umożliwiają wszechstronną pomoc w rozwiązywaniu spraw

studenckich. Kompleksową pomoc zapewniają pracownicy Dziekanatu Kolegium. Kontakt do osób z Władz Uczelni odpowiedzialnych za wsparcie oraz Działów Uczelni, można znaleźć na stronie internetowej Uczelni. Informacje na temat efektów uczenia się oraz toku studiów są dostępne na stronach internetowych Uczelni.

Uczelnia oferuje zróżnicowane formy merytorycznego, materialnego i organizacyjnego wsparcia studentów w zakresie przygotowania do prowadzenia działalności naukowej. Regulamin Studiów przewiduje istotne z perspektywy wsparcia studenckiego instytucje w zakresie studiowania, takie jak urlopy od zajęć, egzaminy komisyjne oraz indywidualna organizacja studiów, która może polegać na zwolnieniu studenta z obowiązku uczestnictwa w zajęciach oraz zaliczania zajęć na warunkach i w terminie uzgodnionym indywidualnie z prowadzącymi zajęcia. Studenci mogą również konsultować aspekty związane ze swoim procesem uczenia się z nauczycielami akademickimi, którzy prowadzą określone zajęcia. W związku z tym odbywają się regularne dyżury. Dodatkowo studenci mają możliwość konsultacji z nauczycielami również poza godzinami dyżurów i zajęć, po indywidualnym kontakcie mailowym. Zainteresowani naukowo studenci mogą realizować swoje pasje poprzez działalność w kołach naukowych (np. Koło Naukowe Kryminologii, Kryminalistyki i Medycyny Sądowej, czy też ELSA Rzeszów) lub indywidualne inicjatywy w porozumieniu z nauczycielami akademickimi. Dodatkowo studenci ocenianego kierunku mają możliwość zostać beneficjentami grantów i projektów realizowanych przez jednostkę. Ponadto studenci mogą wnioskować do Prorektora ds. Studenckich o dofinansowanie wyjazdów na konferencje czy publikowania tekstów naukowych. Należy wyraźnie wskazać, że studenci mogą uczestniczyć w zajęciach z kryminalistyki oraz ekspertyzy kryminalistycznej prowadzonych w Pracowni Kryminologii i Kryminalistyki, gdzie mają możliwość przeprowadzania ekspertyz poligraficznych (wykrywacz kłamstw), ekspertyz w zakresie badań dokumentów, tworzenia wersji kryminalistycznych z wykorzystaniem specjalistycznego programu. Uczelnia prowadzi dodatkowe kursy z tego zakresu, a przeszkolonych zostało około 300 studentów, którzy otrzymali certyfikat potwierdzający nabycie umiejętności, który był także uwzględniony w suplemencie ukończenia studiów wyższych.

Studenci mogą ubiegać się o świadczenia pomocy materialnej, stypendium socjalne, stypendium dla osób z niepełnosprawnościami, zapomogi. Wsparciem dla studentów wybitnych oraz motywacją do osiągania lepszych wyników w nauce jest stypendium Rektora, które jest przyznawane na podstawie wysokich wyników w nauce, osiągnięć naukowych, sportowych lub artystycznych. Studenci uzyskujący wyróżniające się wyniki w nauce mają możliwość skorzystania z indywidualnej organizacji studiów, określonej w Regulaminie Studiów.

Uczelnia w swoich działaniach uwzględnia różnorodne formy aktywności studentów. Mogą oni rozwijać swoje kompetencje i zainteresowania w wolontariatach, dodatkowych zajęciach sportowych, aktywnościach Akademickiego Związku Sportowego, Chóru Akademickiego UR oraz innych organizacjach studenckich. Przedstawiciele Samorządu Studenckiego realizują projekty z zakresu życia studenckiego, organizując wydarzenia kulturalne i stymulujące aktywność studencką oraz biorą udział w pracach i posiedzeniach Rady Uczelni, Senatu czy różnorodnych komisji i rad. Organizacje studenckie są merytorycznie i finansowo wspierane przez Władze Uczelni. Samorząd otrzymuje do zaopiniowania dokumenty dotyczące studentów, a zarazem kandydatury osób mających pełnić funkcje kierownicze, które będą miały podejmować decyzje w sprawach studenckich.

System wewnętrzny uwzględnia poprawne sposoby zgłaszania przez studentów skarg i wniosków, zatem należy go określić jako kompleksowy. Zgłoszenia przyjmują opiekunowie poszczególnych

roczników oraz koordynator kierunku lub Samorząd Studencki, którzy je przekazują na bezpośrednich spotkaniach z przedstawicielami Władz Uczelni. W Uczelni funkcjonują również jednostki jak np. Rzecznik Akademicki, którzy poprzez ograniczoną zależność względem władz Uczelni mogą sprawnie podejmować działania mające na celu obronę praw studentów. Uczelnia przedstawiła spójny i kompleksowy sposób reagowania na zgłaszane nieprawidłowości oraz wypracowała jasny schemat postępowania, jeśli takie nieprawidłowości się pojawiają. Rekomenduje się jednak, żeby budynki Instytutu zostały pilnie wyposażone w strefy, w których studenci będą mogli spożyć posiłek między zajęciami. Na ten moment w budynkach znajdują się nieliczne miejsca siedzące, w strefach wspólnych, które rekomenduje się rozbudować, żeby studenci mogli w sposób niezakłócony spędzić przerwy między zajęciami. Ponadto z uwagi na to, że w budynkach nie funkcjonuje punkt gastronomiczny, wskazuje się na potrzebę zainstalowania automatów, które pozwolą na zakupienie ciepłego napoju.

Prowadzone są z udziałem studentów okresowe przeglądy systemu wsparcia, które obejmują ocenę zajęć. Wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do doskonalenia kształcenia i jego form. Oprócz standardowych ankiet oceny nauczycieli akademickich Uczelnia ewaluuje nauczanie zdalne i wsparcie studentów przez kadrę administracyjną. Wyniki ankietyzacji są omawiane z przedstawicielami studentów, a wnioski wykorzystywane są w procesie doskonalenia jakości kształcenia.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne i przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągania dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich. Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących. System opieki i wsparcia można określić jako kompleksowy, odnoszący się do istotnych z perspektywy studenta aspektów. Dedykowane wsparcie w znacznym stopniu odpowiada indywidualnym potrzebom oraz oczekiwaniom studentów. Wiele rodzajów wsparcia i działalności Uczelni dostosowanych jest również do różnych grup studentów, również osób z niepełnosprawnościami.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

1. Studenci kierunku mają możliwość uczestnictwa w zajęciach ponadprogramowych w pracowni kryminologii i kryminalistyki. Ponadto studenci mogą uczestniczyć w zajęciach przygotowujących do wszystkich aplikacji, prowadzonych przez praktyków, w ramach fakultatywnych zajęć do wyboru.

Zalecenia

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Uczelnia dysponuje własną stroną internetową, na której funkcjonują stosowne zakładki, które dotyczą ocenianego kierunku prawo. W odrębnych podzakładkach zgrupowane i upublicznione są wszelkie istotne informacje, jakie są, lub mogą, być potrzebne poszczególnym grupom odbiorców, w tym kandydatom, studentom, absolwentom, pracownikom. Strony dostępne są bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem, w sposób umożliwiający nieskrępowane korzystanie przez osoby z niepełnosprawnością. Z myślą o potrzebach osób słabowidzących dostosowano je m.in. do powiększania tekstu oraz zwiększania kontrastu. Dzięki tym zabiegom przygotowanie stron i systemów wymiany informacji drogą elektroniczną jest w podstawowym wymiarze zgodne z Ustawą z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz.U. 2005 nr 64 poz. 565 ze zm.) a zwłaszcza Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz. U. z 2012 r., poz. 526 ze zm.) stanowiącym m.in., że strony internetowe podmiotów realizujących zadania publiczne muszą być dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami tak, aby spełniać międzynarodowy standard dotyczący dostępności stron (WCAG 2.0). Do pełnego dostosowania stron do wymogów interoperacyjności brakuje m.in. wbudowanych usług transkrypcji nagrań oraz zamiany tekstu na głos, co może jednak być niwelowane z poziomu niektórych przeglądarek internetowych. Tym niemniej rekomendowane jest zwrócenie uwagi na ten aspekt przez - przynajmniej - zamieszczenie informacji na stronach o możliwości takiego działania.

Po zapoznaniu się z funkcjonalnością, zawartością oraz zasadami korzystania ze stron należy uznać, że informacje tam zawarte są dostępne publicznie dla odpowiednio szerokiego grona odbiorców, w sposób gwarantujący łatwość zapoznania się z nią, bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem oraz używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem. Nie tylko te o charakterze ogólnouczelnianym. Przez wzgląd na specyficzną strukturę organizacyjną Uczelni większość informacji dotyczących ocenianego kierunku studiów znajduje się w zakładkach „Kolegium” (Kolegium Nauk Społecznych oraz „Instytut Nauk Prawnych”. Znalazły się tam informacje dotyczące struktury, kadry, wewnętrznych aktów prawnych, interesariuszy oraz współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Na stronie dedykowanej Instytutowi zamieszczone są też informacje dotyczące ocenianego kierunku studiów usytuowane w odrębnych zakładkach lub podstronach. Taki stan rzeczy jest konsekwencją przyjęcia założenia, że w pierwszej kolejności dostęp do aktualnych, dostosowanych do potrzeb różnych grup odbiorców, informacji o podlegającym ocenie kierunku prawo zapewnia jednostka prowadząca kształcenie kierunkowe, tj. Kolegium Nauk Społecznych i Instytut Nauk Prawnych, natomiast kanały informacyjne funkcjonujące na poziomie Uczelni pełnią w tym zakresie rolę subsydiarną. Na stronie internetowej Kolegium Nauk Społecznych, w zakładce Student udostępniane są informacje dla studentów poszczególnych kierunków studiów, w tym studentów ocenianego kierunku. W zakładce Prawo znajdują się informacje dotyczące rozkładów zajęć, praktyk zawodowych oraz harmonogramy studiów dla wszystkich realizowanych obecnie cykli kształcenia. W zakładce Sylabusy zamieszczane są sylabusy z zajęć realizowanych na danym cyklu kształcenia.

Informacja o studiach na kierunku podlegającym ocenie obejmuje informacje dotyczące kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, wsparcia merytorycznego i technicznego w tym zakresie oraz podstawowych wskaźników dotyczących skuteczności tego kształcenia

Dzięki przyjęciu takich rozwiązań na stronach w sposób łatwo dostępny, czytelny i przejrzysty zostały udostępnione publicznie zarówno akty prawne, zarządzenia, regulaminy i inne dokumenty o charakterze ogólnouczelnianym, ale także informacje o kierunku studiów prawo podlegającym niniejszej ocenie, m.in. takie jak informacje o zasadach i warunkach rekrutacji, programach i planach studiów, programach stypendialnych oraz o organizacji roku akademickiego, obowiązujących terminach, stypendiach, praktykach i stażach oraz bazie dydaktycznej, kadrze i zasadach rekrutacji na wyjazdy zagraniczne np. w ramach programu Erasmus+. W odrębnej zakładce zamieszczone zostały informacje o organizacjach studenckich i kołach naukowych. Na stronie zamieszczono także odrębne zakładki dla systemu wirtualnego dziekanatu o systemie USOS. W zakładce Sylabusy zamieszczane są sylabusy z zajęć realizowanych na danym cyklu kształcenia. Wszystkie informacje zamieszczone na stronie i w jej zakładkach te są aktualizowane na bieżąco. Za umieszczanie sylabusów na stronie internetowej oraz ich aktualizację odpowiada Sekcji Jakości i Akredytacji Dziekanatu KNS. Dodatkowo, na stronie znajdują się informacje dotyczące Kierownika Kierunku Prawo i Zespołu Programowego, jak również bieżące ogłoszenia dla studentów kierunku. Z racji, że studenci mają zapewniony dostęp do elektronicznego systemu „Wirtualna Uczelnia” to w ramach funkcjonujących modułów studenci korzystający z elektronicznego indeksu, mają wgląd do ocen zaliczeniowych, ocen z egzaminów z poszczególnych zajęć oraz dostęp do anonimowej ankiety oceny prowadzącego zajęcia. Studenci mają również dostęp do wewnętrznych aktów prawnych i regulaminów, a także mają możliwość pobrania ze strony niezbędnych podczas realizacji procesu dydaktycznego wzorów wniosków i oświadczeń. Z kolei informację o ofertach pracy, praktykach ponadprogramowych, możliwości konsultacji z doradcą zawodowym, czy udziału w warsztatach rozwijających umiejętności osobiste udostępnia Biuro Karier. Za treści zamieszczane na poszczególnych podstronach odpowiadają poszczególne jednostki organizacyjne Uczelni, które zajmują się zamieszczaniem i aktualizacją informacji. Za monitorowanie aktualności informacji zawartych na stronie internetowej oraz w intranecie odpowiedzialny jest zespół pracowników Działu Jakości i Akredytacji. Osoby odpowiedzialne za poszczególne podstrony są zobowiązane do comiesięcznego przeglądu informacji oraz raportowania koniecznych zmian. Bieżący nadzór nad monitorowaniem aktualności danych dotyczących ocenianego kierunku sprawuje właściwy Dziekan, który gromadzi także opinie interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych na ten temat. Nadzór merytoryczny nad całością upublicznianej informacji sprawuje Rektor Uczelni. Uczelnia prowadzi też stronę podmiotową BIP, na której zamieszcza wszystkie informacje wymagane ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Ocena możliwości publicznego dostępu do informacji odbywa się na kilku poziomach. Przede wszystkim bieżący dostęp do aktualizacji danych mają pracownicy dziekanatu KNS, którzy czuwają nad zamieszczaniem bieżących informacji w publicznym dostępie. W KNS wyznaczeni są pracownicy Dziekanatu, którzy umieszczają na stronie internetowej wybrane informacje dotyczące realizowanego procesu kształcenia w poszczególnych Instytutach oraz na poszczególnych kierunkach studiów. Zamieszczanie wybranych informacji dotyczących harmonogramów studiów, praktyk zawodowych, harmonogramów zajęć czy sylabusów odbywa się w porozumieniu z Kierownikiem Kierunku oraz Zespołem Programowym. Na poziomie Instytutu nad bieżącą aktualizacją strony i zamieszczaniem informacji czuwa wyznaczony przez Dyrektora Instytutu pracownik. Ponadto Dział Jakości i Akredytacji realizuje cyklicznie wśród studentów „Ankiety oceny warunków studiowania”,

w której studenci mają możliwość oceny dostępu do informacji o harmonogramach, sylabusach zajęć, zmianach w organizacji zajęć, jak również mogą zasugerować zmiany na rzecz poprawy dostępności informacji, istotnych z punktu widzenia studenta. Wnioski oraz rekomendacje na rzecz poprawy warunków studiowania, w tym publicznego dostępu do informacji umieszczanych na stronie internetowej uczelni, na podstawie uzyskanych wyników ankiety, zostały ustalone na posiedzeniu Uczelnianej Komisji ds. Kształcenia. Jedną z rekomendacji zgłoszoną do wdrożenia na poziomie dziekanatów poszczególnych Kolegiów było powołanie w jednostkach zespołów odpowiedzialnych za bieżące monitorowanie udostępnianych na stronie internetowej informacji, zgłaszanie władzom jednostki ewentualnych braków, w tym zakresie i egzekwowanie uzupełnienia brakujących informacji. Rekomendacje te zostały następnie przekazane przez Prorektora ds. Studenckich i Kształcenia do wiadomości oraz wdrożenia na poziomie jednostek oraz na poziomie administracji centralnej. Są one wciąż są dostępne na stronach Uczelni w zakładce poświęconej wewnętrznemu systemowi zapewniania jakości kształcenia.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Informacja o studiach jest dostępna publicznie dla wystarczająco szerokiego grona odbiorców, w sposób gwarantujący łatwość zapoznania się z nią, bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem. Przygotowanie strony i systemów wymiany informacji drogą elektroniczną jest w podstawowym wymiarze zgodne z Ustawą z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz.U. 2005 nr 64 poz. 565 ze zm.) a zwłaszcza Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz. U. z 2012 r., poz. 526 ze zm.).

Udostępniana informacja publiczna obejmuje wszystkie elementy wymagane przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r., poz. 742 z późn.zm.), w tym: cel kształcenia, kompetencje oczekiwane od kandydatów, warunki przyjęcia na studia i kryteria kwalifikacji kandydatów, terminarz procesu przyjęć na studia, program studiów, efekty uczenia się, opis procesu nauczania i uczenia się oraz jego organizacji, charakterystykę systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się. Obejmuje też podstawowe informacje dotyczące kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, wsparcia merytorycznego i technicznego w tym zakresie oraz podstawowych wskaźników dotyczących skuteczności tego kształcenia. Prowadzone jest monitorowanie aktualności, rzetelności, zrozumiałości, kompleksowości informacji o studiach oraz jej zgodności z potrzebami różnych grup, a wyniki monitorowania są wykorzystywane do doskonalenia dostępności i jakości informacji o studiach oraz są upubliczniane na stronach Uczelni.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Zgodnie z Uchwałą nr 508/11/2019 Senatu UR w sprawie funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na Uniwersytecie Rzeszowskim strukturę WSZJK na poziomie Kolegium tworzą zespoły programowe kierunków studiów i Rada Dydaktyczna Kolegium, zaś na poziomie Uczelni – senacka Komisja ds. Kształcenia. Szczegółowe zadania tych organów zostały określone w Zarządzeniu Rektora nr 83/2019 z dnia 10 grudnia 2019 r. w sprawie szczegółowych zadań Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na Uniwersytecie Rzeszowskim. Zgodnie z tymi dokumentami nadzór merytoryczny nad podlegającym ocenie kierunkiem studiów prawo sprawuje zespół programowy kierunku studiów, powołany przez Prorektora ds. Kolegium. W skład zespołu programowego wchodzi nauczyciele akademicy posiadający dorobek naukowy w dyscyplinie nauki prawne oraz przedstawiciel samorządu studentów. Pracom zespołu programowego przewodniczy kierownik kierunku, wyłoniony spośród członków zespołu i powołany przez Rektora UR (na wniosek dyrektora instytutu). Kierownik kierunku kieruje pracami zespołu programowego, w szczególności w zakresie tworzenia dokumentacji programu studiów, jego oceny i ewaluacji. Sprawuje również nadzór nad procesem dydaktycznym, organizacją i przebiegiem praktyk programowych studentów.

Do zadań Zespołu programowego należy m.in.: opracowanie koncepcji kształcenia dla kierunku studiów, w powiązaniu z misją i głównymi celami strategicznymi uczelni; tworzenie dokumentacji programu studiów, zgodnie z obowiązującymi regulacjami zewnętrznymi i wewnętrznymi; ocena programu studiów pod kątem spójności programu studiów z zakładanymi efektami uczenia się dla kierunku, spójności i poprawności powiązań pomiędzy kierunkowymi i przypisanymi do zajęć efektami uczenia się, powiązania kształcenia z badaniami naukowymi oraz zgodności programu studiów z oczekiwaniami rynku pracy; ocena sylabusów zajęć w zakresie prawidłowości doboru metod kształcenia i metod oceniania do zakładanych efektów uczenia się, poprawności przypisania punktów ECTS do poszczególnych zajęć, zgodności treści programowych z aktualnym stanem wiedzy oraz doboru aktualnej literatury; ocena stopnia realizacji zakładanych efektów uczenia się na kierunku studiów; analiza wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów kierunku; inicjowanie działań dotyczących współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym na potrzeby prawidłowej realizacji procesu kształcenia i jego oceny; przedkładanie Radzie Dydaktycznej kolegium propozycji zmian w programie studiów; rekomendowanie obsady kadrowej kierunku studiów pod kątem zbieżności kompetencji i doświadczenia pozwalającego na prawidłową realizację zajęć; wstępna ocena tematów prac dyplomowych pod kątem ich zgodności z kierunkiem studiów; przygotowanie projektu warunków rekrutacji na dany kierunek studiów; przygotowanie wykazu zajęć przewidzianych do objęcia procedurą potwierdzania efektów uczenia się oraz zasad przeprowadzania weryfikacji efektów; analiza i ocena warunków realizacji procesu kształcenia z uwzględnieniem infrastruktury dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia, liczebności grup studenckich, racjonalności rozkładu zajęć

i ich organizacji, dostępu do pomocy naukowych, informatycznych i audiowizualnych, dostępności dla studentów informacji o programach studiów, sylabusach zajęć. W świetle informacji zawartych w raporcie samooceny, jak też w świetle dokumentów przedstawionych w trakcie wizytacji należy uznać, że zadania Zespołu programowego są prawidłowo określone, mają charakter kompleksowy i wzajemnie się uzupełniający. Zostały też wystarczająco sformalizowane i skwantyfikowane. Dzięki temu przeprowadzana jest systematyczna ocena programu studiów obejmująca efekty uczenia się oraz wnioski z analizy ich zgodności z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, system ECTS, treści programowe, metody kształcenia, w tym metody kształcenia z wykorzystaniem metod o technik kształcenia na odległość, metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się, w tym stosowane w kształceniu w wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, praktyki zawodowe, w tym realizowane z wykorzystaniem narzędzi pracy zdalnej, wyniki nauczania i stopień osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, w tym wyniki i stopień osiągnięcia efektów uczenia się nabywanych przez studentów w wyniku kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Osobne ciało w ramach funkcjonującego Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia stanowi Rada Dydaktyczna Kolegium Nauk Społecznych. Radę Dydaktyczną tworzą kierownicy kierunków wraz z Dziekanem Kolegium, prodziekanami, przedstawicielami studentów i administracji. Rada Dydaktyczna jest odpowiedzialna za kształtowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w kolegium, jego ewaluację i doskonalenie. Opiniuje zmiany w programach studiów, analizuje i doskonali funkcjonujące w Kolegium procedury zapewnienia jakości kształcenia oraz inicjuje działania na rzecz doskonalenia jakości kształcenia z uwzględnieniem: wyników przeglądu i oceny programów dokonywanej przez zespoły programowe kierunków studiów; wyników badań prowadzonych w ramach WSZJK; oceny jakości kształcenia przeprowadzanej przez Polską Komisję Akredytacyjną; oceny dostępności informacji o programach studiów, sylabusach zajęć oraz podejmowanych przez jednostkę działaniach na rzecz oceny i doskonalenia programów.

Wyznaczone zostały osoby sprawujące nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów. Określono również ich kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku. Nadzór bieżący nad funkcjonowaniem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Kolegium sprawuje Dziekan, który w celu efektywnej realizacji zadań WSZJK ma również prawo do powołania komisji doraźnych, na potrzebę oceny lub wypracowania określonych rozwiązań. Natomiast za nadzór ogólny nad funkcjonowaniem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Uczelni odpowiada Rektor, wraz z senacką Komisją ds. Kształcenia. Ponadto zgodnie z Zarządzeniem nr 133/2020 z 23 listopada 2020 r. po zakończeniu roku akademickiego Prorektor ds. Studenckich i Kształcenia przedkłada Rektorowi i Senatowi UR sprawozdanie z funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uczelni.

Zasady projektowania, zatwierdzania, zmiany oraz wycofania programu studiów zostały w odniesieniu do ocenianego kierunku studiów określone w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury. Wytyczne w zakresie projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów określa Uchwała nr 413/02/2019 Senatu UR w sprawie wytycznych dotyczących projektowania programów studiów wyższych w Uniwersytecie Rzeszowskim. Natomiast Szczegółowe zasady dotyczące projektowania programów oraz sporządzania ich dokumentacji określają Zarządzenia Rektora nr 12/2019 Rektora oraz nr 7/2023. Zasady postępowania przy tworzeniu nowego kierunku studiów określa Zarządzenie Rektora nr 82/2023.

Zgodnie z przyjętymi w przywołanych dokumentach zasadami, za przygotowanie dokumentacji programu studiów oraz jego modyfikacji odpowiada zespół programowy kierunku studiów. W procesie projektowania i doskonalenia programów uwzględniane są zarówno wnioski i opinie interesariuszy wewnętrznych jak i zewnętrznych. Szczególnie istotne i cenne w bieżącej ocenie procesu kształcenia są opinie przedstawicieli instytucji, w których studenci kierunku prawo realizują praktyki programowe. W proces projektowania i oceny programów - poprzez udział w pracach zespołu programowego, w Radzie Dydaktycznej, Komisji ds. Kształcenia oraz w Senacie – włączani są także studenci jako interesariusze wewnętrzni. Innowacje dydaktyczne, osiągnięcia nowoczesnej dydaktyki akademickiej, współczesna technologia informacyjno-komunikacyjna, w tym narzędzia i techniki kształcenia na odległość są uwzględnione w projektowaniu programu studiów.

Zmiany w programach studiów wprowadza się od nowego cyklu kształcenia. W trakcie trwania cyklu kształcenia można dokonywać wyłącznie zmian w doborze treści programowych przekazywanych studentom w ramach zajęć, uwzględniających najnowsze osiągnięcia naukowe, artystyczne lub związane z działalnością zawodową albo koniecznych do usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych przez Polską Komisję Akredytacyjną lub dostosowania programu studiów do zmian w przepisach powszechnie obowiązujących.

Monitorowanie programu studiów i założonych w programie efektów uczenia się prowadzone jest kompleksowo przez zespół programowy kierunku prawo, zespoły doraźne oraz Radę Dydaktyczną Kolegium Nauk Społecznych. W Kolegium Nauk Społecznych przyjmowany jest harmonogram prac w ramach WSZJK na dany rok akademicki, zgodnie z którym podejmowane są działania na rzecz przeglądu i oceny programów studiów.

Ewaluacja przeprowadzana przez zespół programowy odbywa się w oparciu o analizę sylabusów zajęć pod kątem: spójności efektów sformułowanych dla zajęć z efektami uczenia się dla kierunku, doboru metod kształcenia i oceniania do zakładanych efektów uczenia się, zgodności treści programowych z aktualnym stanem wiedzy lub aktualnym stanem praktyki, poprawności szacowania bilansu nakładu pracy studenta, doboru aktualnej literatury. Analizie podlegają także praktyki zawodowe studentów pod kątem zgodności zakładanych efektów uczenia się z profilem działalności instytucji przyjmujących studentów na praktyki. Monitorowaniu podlega również proces dyplomowania, zarówno w zakresie analizy jak i zatwierdzania tematyki prac dyplomowych, oraz weryfikacji obronionych prac. Ponadto system monitorowania obejmuje również analizę wyników ankiet studenckich, dotyczących oceny prowadzących zajęcia oraz wnioski z hospitacji zajęć i hospitacji praktyk zawodowych studentów.

Wnioski z ogólnouczelnianych badań ankietowych stanowią podstawę do opracowania przez Dział Jakości i Akredytacji rekomendacji oraz propozycji działań na rzecz poprawy jakości kształcenia. Powyższy dokument podlega analizie i weryfikacji przez Komisję ds. Kształcenia, a podjęta przez Komisję stosowna uchwała w sprawie ustalenia rekomendacji, po ostatecznym zatwierdzeniu przez Prorektora ds. Studenckich i Kształcenia, jest przekazywana do odpowiednich jednostek Uczelni (adresatów rekomendacji).

W ocenie uzyskanych efektów uczenia się uczestniczą również absolwenci kierunków studiów, którzy dokonują oceny w ramach badania ankietowego, realizowanego przez Biuro Karier Uniwersytetu Rzeszowskiego. W procesie oceny i doskonalenia programów studiów na ocenianym kierunku prawo uwzględniane są też wnioski i opinie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Zarówno w trakcie wizytacji, jak też w raporcie samooceny Uczelni wskazała liczne przykłady wpływu interesariuszy, zwłaszcza interesariuszy zewnętrznych na doskonalenie programu studiów, polegających zarówno na

korygowaniu (modyfikowaniu) treści zajęć, jak też na uruchamianiu zajęć fakultatywnych. Z przedłożonych dokumentów wynika, że na ocenianym kierunku prowadzona jest systematyczna ocena programu studiów i powiązanych z nim kierunkowych efektów uczenia się oraz, że wnioski z systematycznej oceny programu studiów są wykorzystywane do ustawicznego doskonalenia tego programu. Ocena ta dotyczy także wykorzystania metod i technik kształcenia na odległość i innych nowoczesnych technologii edukacyjnych. Uczelnia wykazała także, że jakość kształcenia na kierunku prawo jest poddawana cyklicznej zewnętrznej ocenie, a wyniki tej oceny są wykorzystywane w doskonaleniu jakości kształcenia na tym kierunku. Niestety działania w zakresie oceny zewnętrznej nie zostały wystarczająco sformalizowane, co powoduje, że częściowo prowadzone są w sposób nieformalny. Taki stan rzeczy został potwierdzony również na spotkaniu członków zespołu oceniającego z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Uczelnia nie wykazała również, że sporządzane okresowe oceny obejmują zagadnienia umiędzynarodowienia kształcenia, zwłaszcza w zakresie aktywności międzynarodowej studentów i kadry oraz ciągłości i jakości współpracy z partnerami zagranicznymi. Uczelnia nie udostępnia też na swoich stronach informacji na temat ocen zewnętrznych jakości kształcenia na kierunku (a jedynie oceny dokonywane w ramach WSZJK). Rekomenduje się zatem podjęcie działań doskonalących, zmierzających do usunięcia wskazanych uchybień, niewpływających wprawdzie na końcową ocenę działań Uczelni ocenianych w ramach kryterium 10, jednakże mających istotne znaczenia dla kompleksowości i finalnej efektywności polityki jakości kształcenia na ocenianym kierunku.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na podlegającym ocenie kierunku prawo podejmowane są skuteczne działania służące realizacji założeń Uczelnianego Systemu Jakości Kształcenia, który jest bardzo ściśle powiązany z misją i strategią rozwoju Uczelni. Działania te znajdują odpowiednie odzwierciedlenie m.in.: w stałej i bieżącej analizie programów studiów i harmonogramu ich realizacji. Proces oceny i doskonalenia jakości kształcenia jest odpowiednio sformalizowany i skwantyfikowany. Wyznaczone zostały podmioty sprawujące nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów, a ich kompetencje w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku zostały określone w sposób przejrzysty i formalny. Zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury. Prowadzona jest też systematyczna ocena programu studiów, oparta o wyniki analizy miarodajnych oraz wiarygodnych danych i informacji, których zakres i źródła powstawania są trafnie dobrane do celów i zakresu oceny. W systematycznej ocenie programu studiów biorą udział interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni. Mają realny wpływ na program studiów i zakładane efekty uczenia się, sporządzane oceny jakości kształcenia mają charakter cykliczny, a ich wyniki są faktycznie wykorzystywane w doskonaleniu jakości kształcenia na ocenianym kierunku. Wnioski z systematycznej oceny programu studiów są wykorzystywane do ustawicznego doskonalenia tego programu, także w zakresie korzystania z kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Również jakość kształcenia i stopień osiągania efektów uczenia się na kierunku, także tych realizowanych z wykorzystaniem metod

i technik kształcenia na odległość, jest poddawany cyklicznej ocenie zewnętrznej, a wyniki tej oceny są wykorzystywane w doskonaleniu jakości kształcenia na kierunku prawo, studia o profilu ogólnoakademickim.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia
